

**PAŃSTWOWE GOSPODARSTWO LEŚNE
LASY PAŃSTWOWE**

**SPRAWOZDANIE
FINANSOWO-GOSPODARCZE
ZA 2017 ROK**

**Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych
Warszawa, 2018 rok**

SPIS TREŚCI

1. Organizacja Lasów Państwowych	5
2. Zasoby Lasów Państwowych	8
2.1. Zatrudnienie	8
2.2. Majątek	10
3. Przychody Lasów Państwowych	11
4. Koszty Lasów Państwowych	13
5. Wynagrodzenia	16
6. Wynik Lasów Państwowych	17
6.1. Rachunek zysków i strat Lasów Państwowych	17
6.2. Wstępny podział zysku Lasów Państwowych	17
6.3. Nakłady na niefinansowe aktywa trwałe	18
7. Fundusz leśny	19
8. Wykonanie zadań w zakresie gospodarki leśnej	21
8.1. Działalność podstawowa	21
8.2. Działalność uboczna	26
8.3. Działalność dodatkowa	26
8.4. Realizacja innych działań związanych z gospodarką leśną	27
9. Zmiany w stanie majątku Lasów Państwowych w 2017 r. w porównaniu z rokiem 2016	34
10. Bilans Lasów Państwowych	35
11. Zaangażowanie kapitału Lasów Państwowych w innych podmiotach gospodarczych	37
12. Pozyskanie i sprzedaż drewna w 2017 r.	38
12.1. Pozyskanie drewna	38
12.2. Sprzedaż drewna	38
13. Promocja i współpraca międzynarodowa Lasów Państwowych	39
13.1. Działalność promocyjna i informacyjna	39
13.2. Współpraca międzynarodowa	43
14. Wybrane wskaźniki i parametry	46
15. Podsumowanie	47

1. Organizacja Lasów Państwowych

Podstawę prawną działania Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, zwanego dalej Lasami Państwowymi, w 2017 r. stanowiły m.in.: ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 788 ze zmianami), Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 grudnia 1994 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe (Dz. U. Nr 134 poz. 692), ustawa o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 395), rozporządzenia wydane z mocy ustawy o lasach przez ministra właściwego ds. środowiska.

Lasy Państwowe sprawują zarząd nad lasami stanowiącymi własność Skarbu Państwa. W ramach tego zarządu prowadzą gospodarkę leśną, gospodarują gruntami i innymi nieruchomościami oraz ruchomościami związanymi z gospodarką leśną, a także prowadzą ewidencję majątku Skarbu Państwa.

Lasy Państwowe są państwową jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej i reprezentują Skarb Państwa w zakresie zarządzanego mienia. Prowadzą działalność na zasadzie samodzielności finansowej. Lasami Państwowymi kieruje dyrektor generalny Lasów Państwowych przy pomocy dyrektorów regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych.

Według stanu na 31 grudnia 2017 r. w skład Lasów Państwowych wchodziły następujące jednostki organizacyjne:

- 1) Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych 1
- 2) regionalne dyrekcje Lasów Państwowych 17
- 3) nadleśnictwa 430
- 4) inne jednostki organizacyjne o zasięgu regionalnym, zwane dalej zakładami 15
- 5) inne jednostki organizacyjne o zasięgu krajowym, zwane dalej zakładami 8

PGL Lasy Państwowe 2017 rok

Struktura zakładów według profilu ich działalności na dzień 31 grudnia 2017 r. przedstawiała się następująco:

Zakłady usługowe o zasięgu regionalnym:	Ogółem, stan na 31.12.2017
1) zespoły składnic	3
2) gospodarstwa rybackie	2
3) zakłady transportu i spedycji	2
4) zakłady usługowo-produkcyjne	3
5) ośrodki transportu leśnego	2
6) zakłady usług leśnych	2
7) ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	1
Razem	15

Zakłady o zasięgu krajowym:	Ogółem, stan na 31.12.2017
1) Ośrodek Rozwojowo-Wdrożeniowy LP w Bedoniu	1
2) Ośrodek Kultury Leśnej w Gołuchowie	1
3) Leśny Bank Genów Kostrzyca w Miłkowie	1
4) Centrum Informacyjne Lasów Państwowych w Warszawie	1
5) Ośrodek Techniki Leśnej w Jarocinie	1
6) Zakład Informatyki Lasów Państwowych w Sękocinie	1
7) Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych w Warszawie	1
8) Centrum Szkolenia Strzeleckiego Lasów Państwowych im. Jana Wendy w Plaskoszu	1
Razem	8

Badania naukowe, realizowane w 2017 r. przez jednostki naukowo-badawcze na zlecenie dyrektora generalnego Lasów Państwowych, miały charakter zarówno poznawczy, jak i użyteczny, a ich wyniki mają podstawowe znaczenie dla rozwoju wszystkich dziedzin leśnictwa. Głównym wykonawcą badań dla Lasów Państwowych w 2017 r. był Instytut Badawczy Leśnictwa (IBL).

PGL Lasy Państwowe 2017 rok

W poprzednim roku na realizację 91 tematów badawczych (w tym 1 temat realizowany przez dwóch wykonawców: IBL i UP w Poznaniu) Lasy Państwowe wydatkowały środki związane z funduszem leśnym w łącznej kwocie 65 652,24 tys. zł, w tym na tematy realizowane przez:

– Instytut Badawczy Leśnictwa	20 252,63 tys. zł na realizację 44 tematów,
– uczelnie i inne jednostki – ogółem	12 078,94 tys. zł na realizację 38 tematów,
– konsorcja badawcze	33 320,67 tys. zł na realizację 10 tematów.

Wyniki badań uzyskane w ramach realizacji tematów badawczych, w zależności od ustaleń podjętych podczas komisyjnych odbiorów dotyczących zakresu i formy ich upowszechniania, były przekazywane do nadzorowanych jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych, a także do innych jednostek spoza Lasów Państwowych i do innych podmiotów zewnętrznych, celem stosownego wykorzystania (wdrożenia).

2. Zasoby Lasów Państwowych

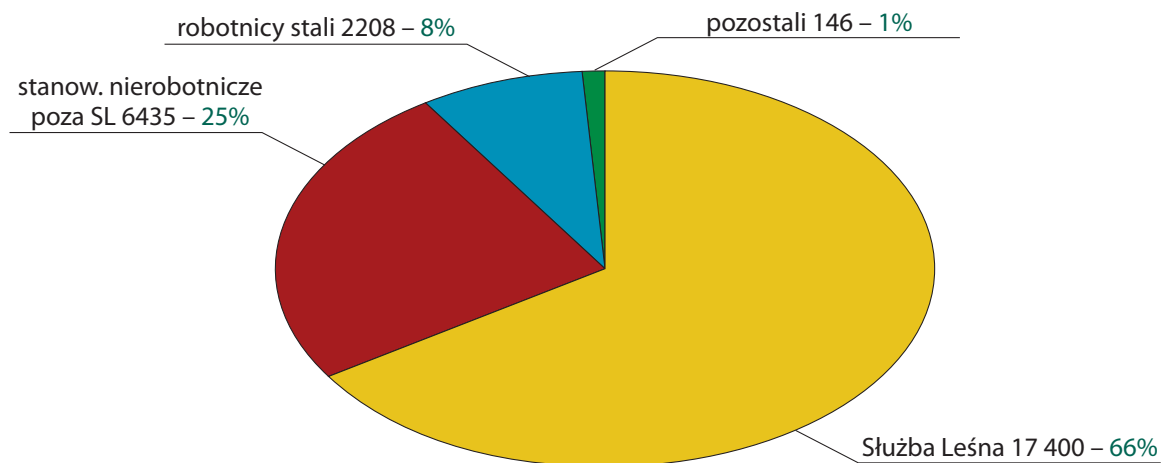
2.1. Zatrudnienie

W roku 2017 przeciętne miesięczne zatrudnienie w Lasach Państwowych wyniosło 26 189 etatów i w stosunku do 2016 r. było wyższe o 442 etaty. Struktura zatrudnienia kształtowała się następująco:

– pracownicy stali	26 043	etaty
w tym na stanowiskach nierobotniczych	23 835	etatów
– pracownicy zatrudnieni na czas określony	146	etatów

Struktura przeciętnego miesięcznego zatrudnienia w układzie grup jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych w omawianym okresie przedstawiała się następująco:

1) w nadleśnictwach	23 725	etatów
z tego:		
– w Służbie Leśnej	16 580	etatów
– na stanowiskach nierobotniczych poza Służbą Leśną	5 294	etaty
– na stanowiskach robotniczych	1 851	etatów
2) w zakładach	1 074	etaty
w tym na stanowiskach nierobotniczych	624	etaty
3) w Dyrekcji Generalnej i biurach regionalnych dyrekcji LP (łącznie z Zespołami Ochrony Lasu)	1 390	etatów
w tym w Służbie Leśnej	809	etatów.

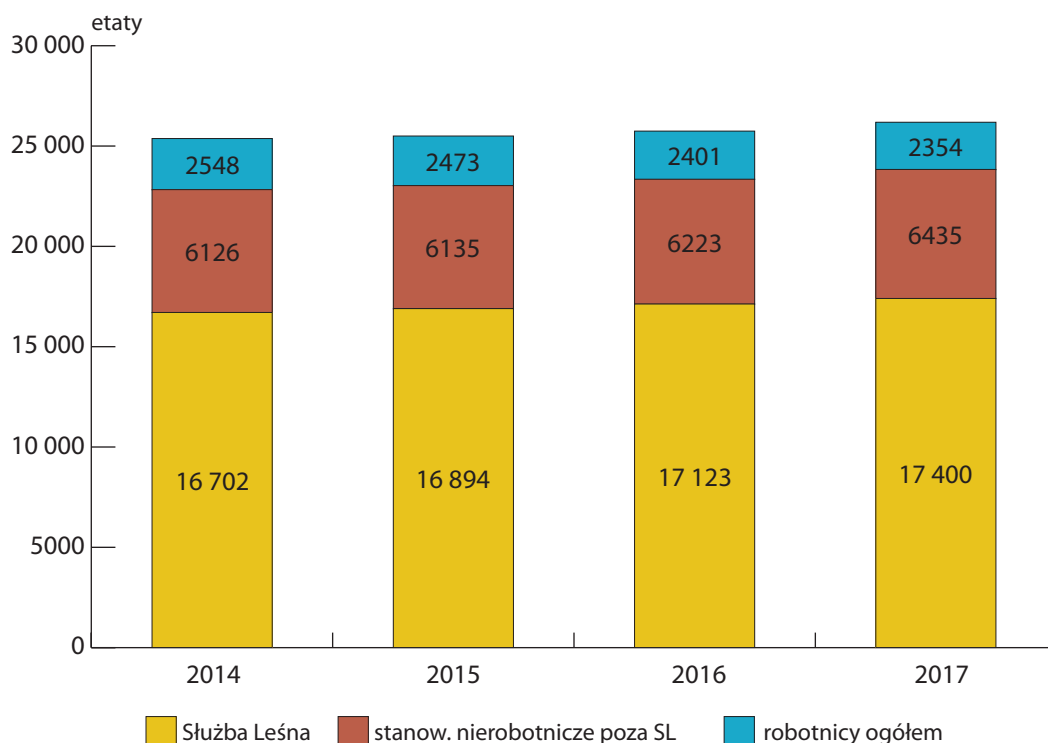

Struktura zatrudnienia w Lasach Państwowych w 2017 r.

PGL Lasy Państwowe 2017 rok

Analiza przeciętnego stanu zatrudnienia w Lasach Państwowych w latach 2014–2017 wykazuje wzrost zatrudnienia ogółem w stosunku do 2014 r. W roku 2017 zatrudnienie wzrosło o 442 etaty w stosunku do wykonania 2016 r. W 2017 r. na stanowiskach nierobotniczych wystąpił wzrost zatrudnienia o 489 etatów, przy czym:

- w Służbie Leśnej zatrudnienie wzrosło o 277 etatów w stosunku do 2016 r. i o 506 etatów w stosunku do roku 2015,
- liczba zatrudnionych na stanowiskach nierobotniczych poza Służbą Leśną w stosunku do 2016 r. zwiększyła się o 212 etatów, w stosunku do roku 2015 wzrosła zaś o 300 etatów. Na stanowiskach robotniczych nastąpiło zmniejszenie zatrudnienia w porównaniu z rokiem 2016 o 47 etatów, a z rokiem 2015 – o 119 etatów.

Zatrudnienie w Lasach Państwowych w latach 2014–2017

Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. w PGL Lasy Państwowe zatrudnionych było 26 521 osób, tj. o 541 osób więcej niż w ostatnim dniu 2016 r.

PGL Lasy Państwowe 2017 rok

2.2. Majątek

Powierzchnia gruntów będących w zarządzie Lasów Państwowych (według stanu na 31 grudnia 2017 r.)	7 608 301,37 ha
w tym:	
– lasy razem	7 308 703,86 ha
w tym: – grunty zalesione	6 976 162,54 ha
– grunty niezalesione	133 813,74 ha
– użytki rolne	135 517,73 ha
– nieużytki	95 270,09 ha
– wody	8 875,23 ha
– zadrzewienia i zakrzewienia	12 008,62 ha

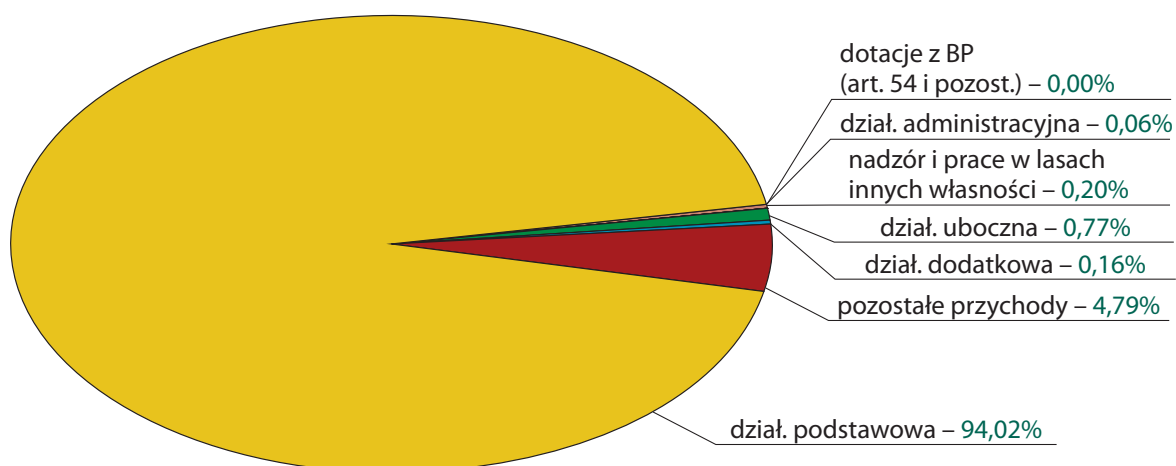
Zasoby drzewne (według stanu na 1 stycznia 2018 r.):

1) zasoby drzewne (w m ³ grubizny brutto)*	2 030,0 mln m ³
2) przeciętna zasobność drzewostanów:	
– w przeliczeniu na 1 ha gruntów zalesionych i niezalesionych*	286 m ³
– w przeliczeniu na 1 ha gruntów zalesionych	293 m ³
3) przyrost (bieżący roczny) grubizny brutto w m ³ /ha gruntów leśnych obliczony z ostatnich pięciu lat (2013–2017)*	9,76 m ³
4) bieżący roczny przyrost miąższości na pow. leśnej ogółem obliczony z pięciu ostatnich lat (2013–2017)*	69 068 tys. m ³
5) przyrost (przeciętny roczny) grubizny brutto w m ³ /ha gruntów leśnych obliczony z ostatnich dziesięciu lat (2008–2017)*	9,61 m ³
6) bieżący roczny przyrost miąższości na pow. leśnej ogółem obliczony z dziesięciu ostatnich lat (2008–2017)*	67 780 tys. m ³
7) wzrost zasobów drzewnych (brutto) w 2017 r.*	25,2 mln m ³ .

* Dane wg Wielkoobszarowej Inwentaryzacji Stanu Lasu (WISL), wyniki za okres 2012–2016.

3. Przychody Lasów Państwowych

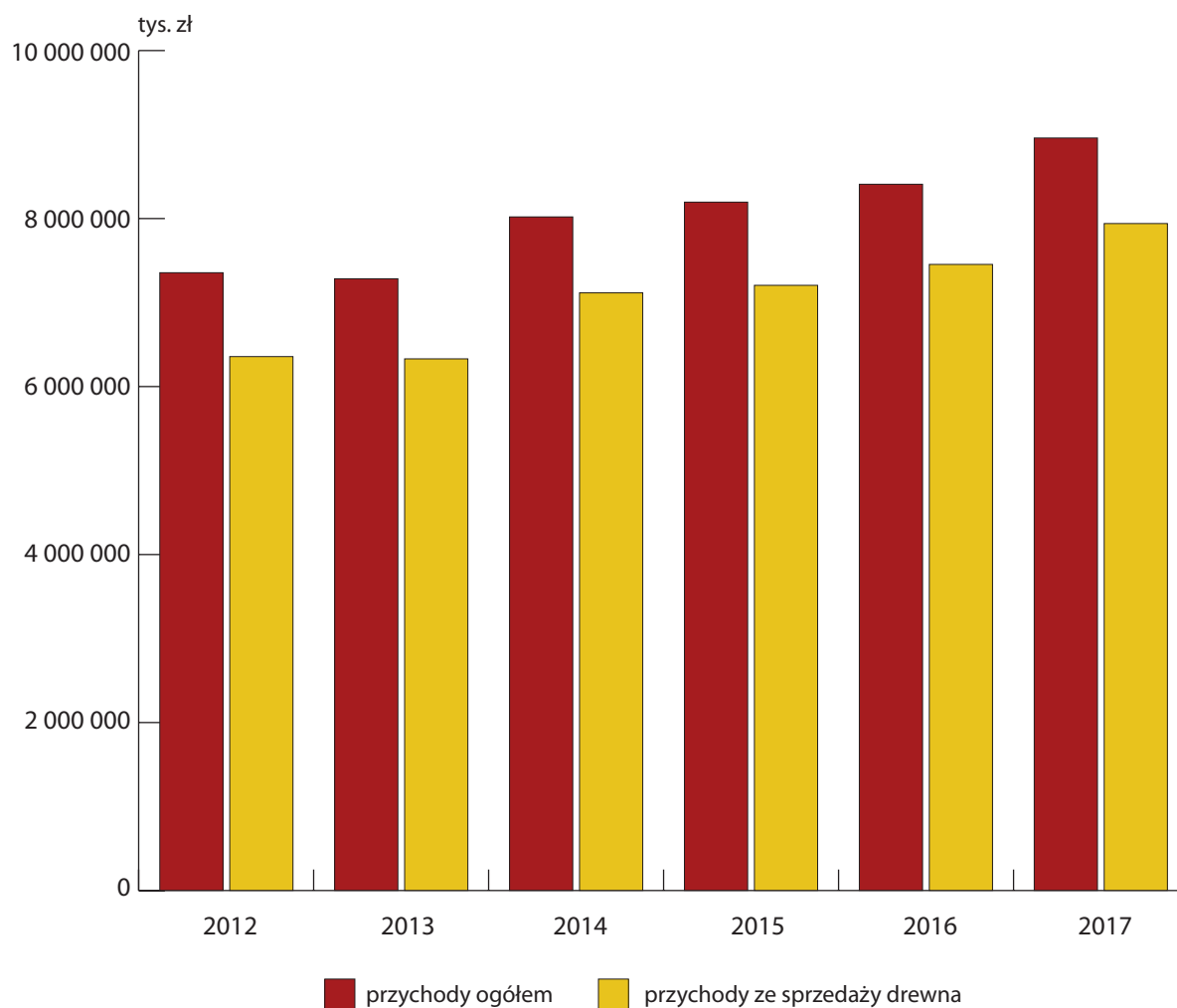
Przychody Lasów Państwowych w 2017 r.	8 960 591,4 tys. zł
w tym wybrane przychody nadleśnictw:	
1) z działalności podstawowej i administracyjnej (bez dotacji art. 54)	7 993 687,2 tys. zł
w tym z tytułu sprzedaży drewna	7 914 896,6 tys. zł
2) z działalności ubocznej	65 163,6 tys. zł
w tym z gospodarki łowieckiej	61 754,9 tys. zł
3) z działalności dodatkowej	13 370,2 tys. zł
w tym: – ze sprzedaży usług transportowo-warsztatowych	1 187,9 tys. zł
– ze sprzedaży produkcji przemysłowej i pozostałej dodatkowej	12 182,3 tys. zł
4) ze sprzedaży materiałów i przychody z pozostałej sprzedaży	133 178,3 tys. zł
5) z dotacji budżetu państwa na zadania zlecone przez administrację rządową na podstawie art. 54 ustawy o lasach, z przeznaczeniem na sporządzenie planów zalesień gruntów porolnych	392,4 tys. zł
6) z tytułu środków budżetowych przekazanych na nadzór nad lasami innych własności	401,5 tys. zł
7) przychody z działalności bytowej	44 317,7 tys. zł

Struktura przychodów nadleśnictw w 2017 r.

PGL Lasy Państwowe 2017 rok

W omawianym okresie Lasy Państwowe uzyskały przychody ze sprzedaży surowca drzewnego w kwocie 7 941 632,3 tys. zł, w tym 7 914 896,6 tys. zł dotyczy sprzedaży drewna nadleśnictw, natomiast kwota 26 735,7 tys. zł została uzyskana przez zakłady Lasów Państwowych.

Udział przychodów ze sprzedaży drewna w przychodach ogółem Lasów Państwowych w latach 2012–2017

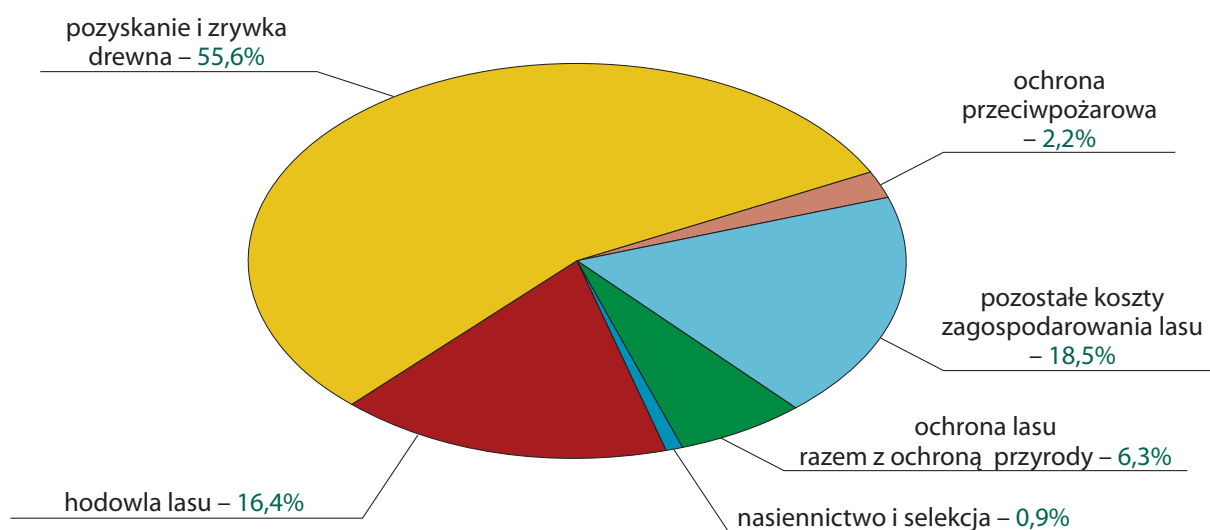
Procentowy udział przychodów ze sprzedaży drewna w przychodach ogółem Lasów Państwowych kształtował się odpowiednio: w 2011 r. – 88,5%, w 2012 r. – 86,4%, w 2013 r. – 86,9%, w 2014 r. – 88,7%, w 2015 r. – 87,9%, w 2016 r. – 88,6%. Również w roku 2017 przychody ze sprzedaży drewna stanowiły 88,6% przychodów ogółem Lasów Państwowych.

4. Koszty Lasów Państwowych

Koszty Lasów Państwowych w 2017 r. wyniosły ogółem	8 519 509,2 tys. zł
w tym wybrane koszty nadleśnictw kształtowały się następująco:	
4.1. Koszty działalności administracyjnej	3 579 386,6 tys. zł
w tym:	
1) utrzymanie Służby Leśnej w nadleśnictwach	2 373 781,4 tys. zł
2) pozostałe koszty administracyjne nadleśnictw	796 027,5 tys. zł
4.2. Podatek leśny	228 843,4 tys. zł
4.3. Koszty działalności podstawowej (koszty sprzedaży)	4 821 290,6 tys. zł
(po obciążeniu kosztów bezpośrednich kosztami ogólnogospodarczymi i pozostałymi kosztami administracyjnymi)	
Koszty na tę działalność, bez rozliczenia pozostałych kosztów administracyjnych (koszty wytworzenia)	4 180 244,1 tys. zł
w tym:	
4.3.1. Nasiennictwo i selekcja (koszty wytworzenia)	38 345,6 tys. zł
4.3.2. Hodowla lasu (koszty wytworzenia)	686 025,3 tys. zł
w tym:	
1) działalność w szkółkach leśnych (koszty bezpośrednie)	19 650,3 tys. zł
2) odnowienia i zalesienia, łącznie z przebudową drzewostanów (koszt bezpośredni)	296 769,7 tys. zł
3) poprawki i uzupełnienia (koszty bezpośrednie)	30 575,1 tys. zł
4) pielęgnowanie lasu (koszty bezpośrednie)	208 882,8 tys. zł
5) melioracje agrotechniczne (koszty bezpośrednie)	73 867,1 tys. zł
4.3.3. Ochrona lasu (koszty wytworzenia)	264 907,7 tys. zł
w tym:	
1) przed owadami (koszty bezpośrednie)	42 530,0 tys. zł
2) przed zwierzyną (koszty bezpośrednie)	167 608,3 tys. zł
3) ochrony przyrody (koszty bezpośrednie)	14 429,0 tys. zł
4.3.4. Ochrona przeciwpożarowa (koszty wytworzenia)	91 983,8 tys. zł
w tym zabiegi zabezpieczające obszary leśne przed pożarami (koszty bezpośrednie)	24 203,3 tys. zł

PGL Lasy Państwowe 2017 rok

4.3.5. Pozyskanie i zrywka drewna (koszty wytworzenia)	2 325 514,7 tys. zł
w tym:	
1) ścinka i wyrób sortymentów drewna (koszty bezpośrednie)	1 199 297,0 tys. zł
2) zrywka drewna, jego podwozu i wywozu do składnic (koszty bezpośrednie)	1 043 805,0 tys. zł
3) pozostałe prace dotyczące pozyskania drewna (koszty bezpośrednie)	71 546,8 tys. zł

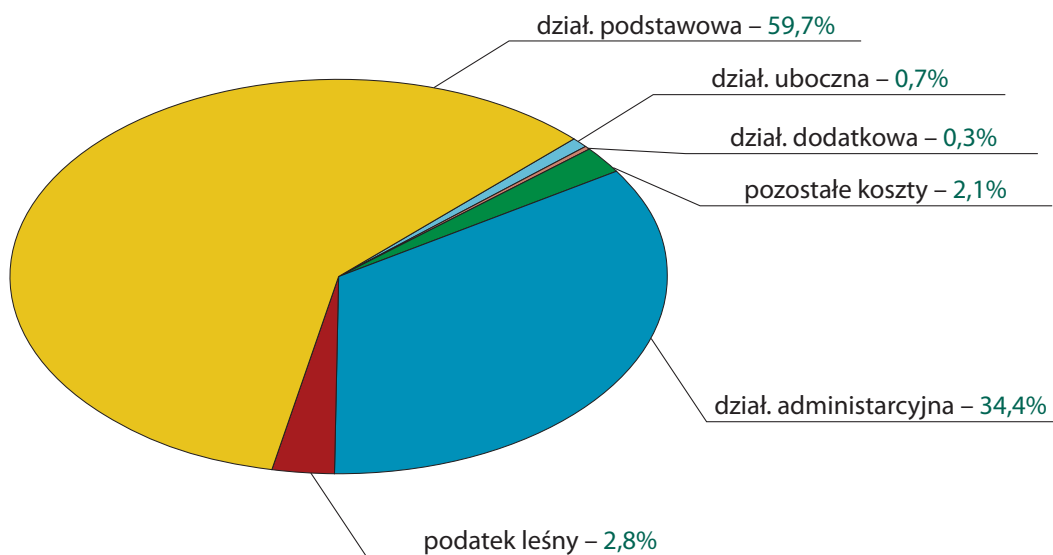

Struktura kosztów działalności podstawowej Lasów Państwowych w 2017 r. (wg kosztów wytworzenia)

4.4. Koszty działalności ubocznej (koszty sprzedaży)	54 556,1 tys. zł
Koszty na tę działalność, bez rozliczenia pozostałych kosztów administracyjnych	54 656,4 tys. zł
w tym:	
1) gospodarka łowiecka (koszty bezpośrednie)	51 811,9 tys. zł
2) pozyskanie choinek i stroiszu (koszty bezpośrednie)	1 106,3 tys. zł
3) szkółek zadrzewieniowych – handlowych (koszty bezpośrednie)	431,4 tys. zł
4) pozostałej działalności ubocznej (koszty bezpośrednie)	0,3 tys. zł

PGL Lasy Państwowe 2017 rok

4.5. Koszty działalności dodatkowej	24 665,9 tys. zł
(po obciążeniu kosztów bezpośrednich pozostałymi kosztami ogólnogospodarczymi oraz pozostałymi kosztami administracyjnymi)	
Koszty tej działalności bez rozliczenia pozostałych kosztów administracyjnych (koszty wytworzenia)	
	21 230,4 tys. zł
w tym:	
1) usługi transportowe (koszty bezpośrednie)	896,0 tys. zł
2) gospodarka łąkowo-rolna (koszty bezpośrednie)	11 501,5 tys. zł
4.6. Koszty działalności bytowej	46 601,5 tys. zł
4.7. Różnica wartości remanentów (nieujęta w koszcie wytworzenia)	(-)151 645,9 tys. zł
Koszty ogólnogospodarcze nadleśnictw rozliczone na działalność podstawową, uboczną i dodatkową	
	36 168,0 tys. zł

Struktura kosztów nadleśnictw Lasów Państwowych w 2017 r. (wg kosztów własnych)

5. Wynagrodzenia

W roku 2017 wydatkowano na wynagrodzenia	2 420 996,6 tys. zł
Struktura ww. wydatków przedstawiała się następująco:	
1) w nadleśnictwach	2 170 674,5 tys. zł
z tego:	
– Służba Leśna	1 659 433,2 tys. zł
– stanowiska nierobotnicze poza Służbą Leśną	388 253,8 tys. zł
– stanowiska robotnicze	122 987,5 tys. zł
2) w zakładach	81 584,2 tys. zł
w tym stanowiska nierobotnicze	55 994,4 tys. zł
3) w Dyrekcji Generalnej LP i biurach regionalnych dyrekcji LP	
łącznie z Zespołami Ochrony Lasu	168 737,9 tys. zł
w tym Służba Leśna	114 754,1 tys. zł

Udział wynagrodzeń w kosztach ogółem w latach 2014–2017 kształtował się następująco:

	2014	2015	2016	2017
– w Lasach Państwowych ogółem:	29,1%	29,7%	30,1%	28,4%
– w nadleśnictwach:	27,5%	28,1%	28,4%	26,9%

Przeciętne wynagrodzenie miesięczne ogółem w Lasach Państwowych wynosiło 7 703,6 zł.

6. Wynik Lasów Państwowych

6.1. Rachunek zysków i strat Lasów Państwowych

Wyszczególnienie	tys. zł
1. Razem przychody	8 960 591,4
z tego:	
1.1. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	8 565 357,7
1.2. Pozostałe przychody operacyjne	353 330,6
1.3. Przychody finansowe	41 903,1
2. Razem koszty	8 519 509,2
z tego:	
2.1. Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	4 906 645,2
2.2. Koszty ogólnego zarządu	3 465 838,1
2.3. Pozostałe koszty operacyjne	134 590,4
2.4. Koszty finansowe	12 435,5
3. Zysk brutto	441 082,2
4. Podatek dochodowy	5 954,7
5. Zysk netto	435 127,5

6.2. Wstępny podział zysku Lasów Państwowych

Podział zysku netto w wysokości 435 127,5 tys. zł, wypracowanego przez jednostki organizacyjne Lasów Państwowych za rok 2017, przedstawia się następująco:

1) zasilenie kapitału (funduszu) własnego	
z tego:	409 065,0 tys. zł
– kapitał zasobów Lasów Państwowych	324 259,4 tys. zł
– fundusz leśny	84 805,6 tys. zł
2) zasilenie zakładowego funduszu świadczeń socjalnych	10 357,2 tys. zł
3) cele społecznie użyteczne	15 705,3 tys. zł

PGL Lasy Państwowe 2017 rok

Proponowany podział zysku Lasów Państwowych za 2017 r. został dokonany po przeprowadzonej weryfikacji niewykonanych zadań rzeczowych z zakresu działalności podstawowej nadleśnictw, o których mowa w § 19 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 grudnia 1994 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe (Dz. U. Nr 134 poz. 692).

6.3. Nakłady na niefinansowe aktywa trwałe

W roku 2017 Lasy Państwowe poniosły nakłady na niefinansowe aktywa trwałe w wysokości 705 248,5 tys. zł, a w wyniku zadań zakończonych wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych zwiększyła się o 589 637,3 tys. zł, w tym wzrost w poszczególnych grupach wyniósł:

– grunty	19 547,8 tys. zł
– budynki i lokale	135 815,6 tys. zł
– obiekty inżynierii wodnej i lądowej	279 542,1 tys. zł
– kotły i maszyny energetyczne	1 920,8 tys. zł
– maszyny i urządzenia techniczne ogólnego zastosowania	44 692,9 tys. zł
– maszyny, urządzenia i aparaty gospodarki leśnej	28 049,3 tys. zł
– urządzenia techniczne	15 637,0 tys. zł
– środki transportu	36 370,0 tys. zł
– inne środki trwałe	28 055,8 tys. zł
– inwentarz żywy	0,0 tys. zł

Zwiększeniu uległy także wartości niematerialne i prawne o 9539,5 tys. zł.

7. Fundusz leśny

7.1. Stan funduszu leśnego na 1 stycznia 2017 r. **683 935,9 tys. zł**

7.2. Zwiększenia **1 570 229,8 tys. zł**

z tego:

1) odpis podstawowy obciążający koszty nadleśnictw (art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy o lasach)	1 147 665,3 tys. zł
2) dodatkowe dochody funduszu leśnego (art. 57 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o lasach)	254 300,4 tys. zł
3) dodatkowe dochody funduszu leśnego (art. 57 ust. 2 ustawy o lasach)	38 021,5 tys. zł
4) dochody z udziału w spółkach (art. 57 ust. 1 pkt 4 ustawy o lasach)	71 355,0 tys. zł
5) pozostałe przychody związane z Lasami Państwowymi	54 433,5 tys. zł
6) pozostałe przychody dotyczące lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa i parków narodowych	4 454,1 tys. zł

7.3. Zmniejszenia **1 441 760,3 tys. zł**

z tego:

1) wyrównanie niedoborów powstających przy realizacji zadań gospodarki leśnej oraz zadań dotyczących administracji publicznej w zakresie leśnictwa	916 127,7 tys. zł
w tym:	
wydatki z wydzielonej części funduszu leśnego, zwanego funduszem stabilizacji (art. 58 ust. 4 ustawy o lasach)	0,0 tys. zł
2) wspólne przedsięwzięcia jednostek organizacyjnych LP	152 056,6 tys. zł
3) dofinansowanie jednostek specjalnych (Leśny Bank Genów, Ośrodek Kultury Leśnej Gołuchów, Izba Pamięci)	24 894,8 tys. zł
4) tworzenie infrastruktury do prowadzenia gospodarki leśnej	42 012,9 tys. zł
w tym:	
wydatki z wydzielonej części funduszu leśnego, zwanego funduszem stabilizacji (art. 58 ust. 4 ustawy o lasach)	0,0 tys. zł

PGL Lasy Państwowe 2017 rok

5) badania naukowe	65 652,2 tys. zł
6) sporządzanie planów urządzenia lasu	72 777,7 tys. zł
7) prace związane z oceną i prognozowaniem stanu lasów i zasobów leśnych	0,0 tys. zł
8) tworzenie, dzielenie, likwidacja jednostek organizacyjnych LP	0,0 tys. zł
9) dofinansowanie zadań określonych w art. 58 ust. 3 i 3a ustawy o lasach	61 261,4 tys. zł
w tym dofinansowanie parków narodowych	51 285,2 tys. zł
10) pozostałe	106 976,9 tys. zł
w tym podatek dochodowy od osób prawnych	99 303,1 tys. zł
Stan funduszu leśnego na 31 grudnia 2017 r.	812 405,4 tys. zł

8. Wykonanie zadań w zakresie gospodarki leśnej

8.1. Działalność podstawowa

8.1.1. Rodzaje i skala zabiegów wykonanych w ramach ochrony lasu:

1) zabiegi ograniczające liczebność szkodliwych owadów (liściożerne, ryjkowce, szkodniki glebowe)	99 857 ha
w tym przy użyciu sprzętu lotniczego	91 059 ha
2) zabiegi zwalczające grzyby patogeniczne	22 350 ha
3) zabiegi ochronne przed zwierzyną (chemiczne i mechaniczne zabezpieczenie sadzonek)	91 385 ha
w tym wykonanie grodzień	21 386 ha

W ramach ochrony lasu prowadzona była również ochrona przeciwpożarowa metodami tradycyjnymi oraz w formie lotniczego patrolowania i gaszenia pożarów lasu. Na terenie Lasów Państwowych funkcjonuje sieć meteorologicznych punktów pomiarowych, wykorzystywana do prognozowania zagrożenia pożarowego lasu. W jej skład wchodzi 42 punkty prognostyczne, 94 pomocnicze punkty pomiarowe. Powyższe punkty są równomiernie rozmieszczone w 42 strefach prognostycznych. Koszt ich utrzymania w 2017 r. wyniósł 947 168 zł (z tego 78,9 tys. zł to modernizacja i utrzymanie aplikacji służącej do zbierania, weryfikowania i prezentowania danych pomiarowych z sieci meteorologicznych punktów pomiarowych, 868,2 tys. zł – przesył danych pomiarowych, przeglądy okresowe, serwis techniczny i utrzymanie punktu zgłoszeniowego).

Lasy Państwowe w zakresie ochrony mienia przed pożarami współpracują z wieloma organizacjami i instytucjami, w tym w szczególności z Państwową Strażą Pożarną (PSP) i Ochotniczymi Strażami Pożarnymi (OSP). Jednostki organizacyjne Lasów Państwowych, w miarę możliwości i w uzasadnionych przypadkach, przekazały w formie darowizny na cele społecznie użyteczne część osiągniętego wyniku finansowego, w tym na rzecz jednostek użyteczności publicznej i oświatowej. W 2017 r. udzielono wsparcia finansowego jednostkom PSP w wysokości 559 tys. zł i OSP w kwocie 3387 tys. zł.

Lasy Państwowe prowadzą intensywną działalność z wykorzystaniem obiektów edukacyjnych. Na terenie Lasów Państwowych znajduje się łącznie 6894 takich obiektów, w tym 64 ośrodki edukacji leśnej, 290 izb edukacji leśnej, 600 leśnych wiat edukacyjnych, 1030 leśnych ścieżek

edukacyjnych, 1925 punktów edukacji leśnej oraz 2985 innych obiektów. W 2017 r. z różnych form edukacji oferowanych przez Lasy Państwowe, głównie opartej na obiektach edukacyjnych, skorzystało ponad 5 mln osób. Koszty utrzymania wszystkich obiektów edukacyjnych wyniosły 19 579,4 tys. zł.

8.1.2. Ważniejsze prace z zagospodarowania lasu:

1) ogólna powierzchnia produkcyjna szkółek leśnych	1 916 ha
2) odnowienia i zalesienia (wraz z dolesianiem luk i wprowadzeniem II piętra)	55 665 ha
w tym:	
– odnowienia naturalne	5 815 ha
– zalesienia ogółem	634 ha
w tym sukcesja naturalna	147 ha
3) poprawki i uzupełnienia	4 158 ha
4) pielęgnowanie lasu ogółem	310 623 ha
w tym:	
– wprowadzanie podszytów	299 ha
– pielęgnowanie gleby i niszczenie chwastów	178 150 ha
– czyszczenia wczesne	50 743 ha
– czyszczenia późne	78 045 ha
– inne zabiegi pielęgnacyjne (w tym podkrzesywanie drzew)	3 385 ha
5) trzebieże ogółem	473 789 ha
tym trzebieże wczesne	94 673 ha
6) melioracje ogółem	67 880 ha
tym nawożenie mineralne lasu	60 ha
7) przebudowa drzewostanów ogółem	5 229 ha

8.1.3. Formy ochrony przyrody

Na terenie Lasów Państwowych istnieją 1282 rezerваты przyrody zajmujące łączną powierzchnię 123,4 tys. ha. Wyznaczone do końca 2017 r. 133 obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) sieci Natura 2000 zajmowały powierzchnię 2215,99 tys. ha, natomiast 708 obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) obejmowało powierzchnię 1660,97 tys. ha.

Zgodnie z art. 57 ust. 2 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach środki funduszu leśnego mogą być przeznaczone na sfinansowanie działań w parkach narodowych. Dofinansowanie parków narodowych odbywa się od 2012 r., a w tak szerokim zakresie od roku 2016.

W 2017 r. zostały podpisane 43 umowy z 23 parkami na łączną kwotę 68,6 mln zł, zaś ich realizacja osiągnęła poziom 51,3 mln zł, co stanowi 75% wykonania podpisanych umów.

8.1.4. Wielkoobszarowa inwentaryzacja przyrodnicza w Lasach Państwowych

W roku 2017 kontynuowano prace mające na celu zebranie informacji nt. stanu środowiska przyrodniczego na terenie Puszczy Białowieskiej oraz lasów Podkarpacia.

Zasadniczym celem inwentaryzacji realizowanej na terenie Puszczy Białowieskiej była ocena wpływu ochrony biernej oraz gospodarki leśnej na różnorodność biologiczną białowieskich lasów. Przyjęta metodyka prowadzenia prac inwentaryzacyjnych zakładała m.in. inwentaryzację na powierzchniach kołowych, gdzie wykonywano badania fitosocjologiczne, pomiar drzewostanu, określenie zawartości węgla w glebie, a także badanie populacji chrząszczy z rodziny biegaczowatych.

Badaniami objęto cały obszar Puszczy Białowieskiej, gdzie realizowano prace inwentaryzacyjne na 1391 powierzchniach monitoringowych, zlokalizowanych zarówno w lasach gospodarczych, jak i rezerwach przyrody oraz w Białowieskim Parku Narodowym. Koszty prac inwentaryzacyjnych w kwocie 1326 tys. zł, w ramach realizacji wspólnych przedsięwzięć jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych, zostały pokryte ze środków związanych z funduszem leśnym.

W 2017 r. kontynuowano prace inwentaryzacyjne w drugim zgrupowaniu nadleśnictw z terytorialnego zasięgu działania RDLP w Krośnie. W nadleśnictwach: Bircza, Brzozów, Dukła, Dynów, Jarosław, Kańczuga, Kołaczyce, Krasieczyn, Oleszyce i Sieniawa oraz w parkach narodowych: Magurskim oraz Roztoczańskim prace inwentaryzacyjne realizowano na 1772 powierzchniach kołowych.

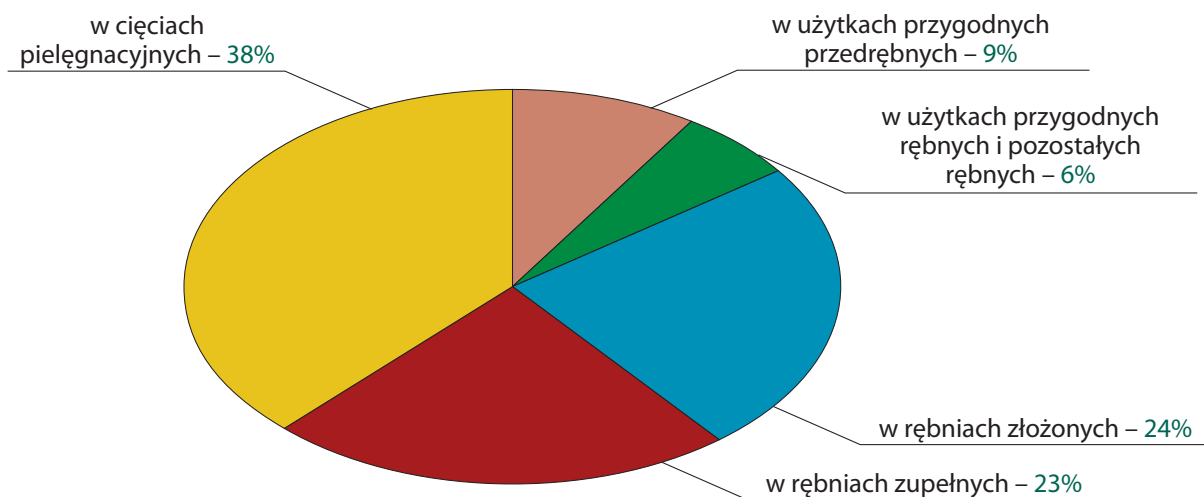
W 2017 r. rozpoczęto również prace inwentaryzacyjne w nadleśnictwach: Głogów, Kolbuszowa, Lesko, Lubaczów, Mielec, Narol, Rymanów oraz Ustrzyki Dolne, wchodzących w skład trzeciego zgrupowania nadleśnictw z terytorialnego zasięgu działania RDLP w Krośnie. W odniesieniu do trzeciego zgrupowania nadleśnictw za powierzchnie referencyjne uznano rezerwy przyrody: Zabłocice, Bór, Pateraki, Kamień nad Rzepedzią, Dyrbek, Grąd w Średniej Wsi, Przełom Sanu nad Grodziskiem, Nad Jeziorem Myczkowieckim, Bukowy Las, Źródła Tanwi, Jedlina, Bukowica, Kamień nad Jaśliskami, Źródlika Jasiołki, Buczyna w Wańkowej, Na Oratyku, Cisy w Serednicy, Koziniec, Kamienne. Na całym obszarze trzeciego zgrupowania nadleśnictw prace inwentaryzacyjne prowadzono na 1332 powierzchniach kołowych. Metodyka prowadzenia prac, zarówno w drugim, jak i trzecim zgrupowaniu nadleśnictw obejmowała wykonanie na powierzchniach kołowych badań fitosocjologicznych, pomiar drzewostanu, określenie zawartości węgla w glebie oraz zbadanie populacji chrząszczy z rodziny biegaczowatych. Łączne koszty inwentaryzacji przyrodniczej na terenie RDLP w Krośnie wyniosły 1585 tys. zł i podobnie jak w wypadku inwentaryzacji w Puszczy Białowieskiej zostały w całości pokryte ze środków związanych z funduszem leśnym.

PGL Lasy Państwowe 2017 rok

8.1.5. Pozyskanie drewna ogółem (netto bez kory)	42 195,1 tys. m³
w tym:	
– grubizna	40 627,4 tys. m ³
– drobnica	1 567,7 tys. m ³
Rozmiar pozyskania grubizny według rodzajów użytkowania przedstawiał się następująco (netto bez kory):	
1) w rębniach zupełnych	9 136,9 tys. m ³
2) w rębniach złożonych	9 877,5 tys. m ³
3) w użytkach przygodnych rębnych i pozostałych rębnych	2 324,4 tys. m ³
4) w użytkach przygodnych przedrębnych	3 661,2 tys. m ³
5) w cięciach pielęgnacyjnych	15 627,4 tys. m ³
Razem:	40 627,4 tys. m³

Ponadto w ramach użytkowania nieobjętego etatem cięć, na podstawie oddzielnych decyzji właściwych organów administracyjnych, w Lasach Państwowych pozyskano:

1) na gruntach nieleśnych, w tym w zadrzewieniach (netto bez kory)	18,5 tys. m ³
w tym:	
– grubizna	10,9 tys. m ³
– drobnica	7,6 tys. m ³
2) na powierzchniach wyłączonych z zarządu oraz z powierzchni wyłączonych z produkcji leśnej (netto bez kory):	129,9 tys. m ³
w tym:	
– grubizna	121,7 tys. m ³
– drobnica	8,2 tys. m ³
Zrywka drewna w lesie objętych było łącznie (netto bez kory)	40 516,7 tys. m³

Struktura pozyskania grubizny wg rodzajów użytkowania w Lasach Państwowych w 2017 r.

PGL Lasy Państwowe 2017 rok

8.1.6. Sprzedaż drewna

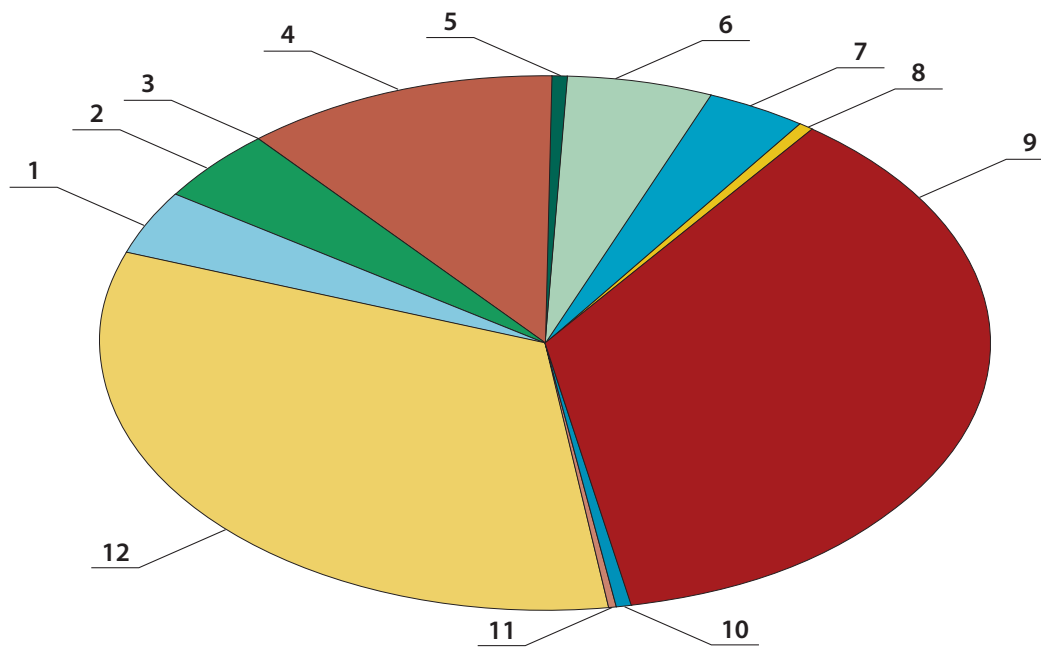
Sprzedaż drewna ogółem (netto bez kory)	40 450,1 tys. m ³
w tym grubizna	38 886,1 tys. m ³

Struktura sortymentowo-wartościowa sprzedanego drewna (wielkowymiarowego, średniowymiarowego i małymwymiarowego) w 2017 r. przedstawiała się następująco:

Sortyment	Ilość m ³	Wartość tys. zł
1) Grubizna iglasta	30 076 776	6 120 599
z tego:		
– WA0, WB0, WC0, WD (drewno „tartaczne”) + kłody	13 293 012	3 435 737
– WA1, WB1 (drewno „okleinowe i łuszczarskie”)	64 723	27 727
– S10 (drewno „kopalniakowe”)	243 656	54 724
– S2a, S2b („papierówka” iglasta)	14 904 968	2 439 132
– WC1, S11, S3a, S3b, (pozostała grub. użytkowa)	144 832	23 496
– S4 (drewno „opałowe”)	1 425 330	139 783
2) Grubizna liściasta	8 762 090	1 737 457
z tego:		
– WA0, WB0, WC0, WD (drewno „tartaczne”)	2 204 152	738 335
– WA1, WB1 (drewno „okleinowe i łuszczarskie”)	261 316	99 808
– S2a, S2b („papierówka” liściasta)	4 495 184	669 807
– S1, S3a, S3b (pozostała grub. użytkowa liściasta)	4 302	229 075
– S4 (drewno „opałowe”)	1 797 135	229 075
3) M1, M2	1 582 259	77 637
Ogółem (1+2+3)	40 420 871	7 941 632*

* W ogólnej wartości sprzedaży drewna (7 941 632 tys. zł) uwzględniono również wartość sprzedanych zrębków (5939 tys. zł). Zestawienie nie uwzględnia karpiny przemysłowej i opałowej.

PGL Lasy Państwowe 2017 rok

1 – M1, M2 – **3,91%**; 2 – S4 liściaste (drewno opałowe) – **4,44%**; 3 – S1, S3a, S3b liściaste (poz. grub. użyt.) – **0,01%**;
4 – S2a, S2b liściaste (papierówka) – **11,18%**; 5 – WA1, Wb1b liściaste (drewno okleinowe i łuszczarskie) – **0,65%**;
6 – WA0, WB0, WC0, WC1, WD liściaste (drewno tartaczne) – **5,45%**; 7 – S4 iglaste (drewno opałowe) – **3,53%**;
8 – WC1, S11, S3a, S3b iglaste (pozost. grubizna użytkowa) – **0,36%**; 9 – S2a, S2b iglaste (papierówka) – **36,85%**;
10 – S10 iglaste (drewno kopalniakowe) – **0,60%**; 11 – WA1, WB1 iglaste (drewno okleinowe i łuszczarskie) – **0,16%**;
12 – WA0, WB0, WC0, WD iglaste (drewno tartaczne) – **32,86%**.

Struktura sprzedaży poszczególnych sortymentów drewna w Lasach Państwowych w 2017 r.

8.2. Działalność uboczna

W ramach działalności ubocznej w 2017 r. pozyskano:

- 1) karpiny opałowej i przemysłowej 428 m³,
- 2) choinek 101,8 tys. sztuk.

8.3. Działalność dodatkowa

W ramach działalności dodatkowej Lasy Państwowe prowadziły między innymi gospodarke łąkowo-rolną na powierzchni 15 471 ha oraz świadczyły usługi transportowe i warsztatowe, a także zajmowały się działalnością handlową i przemysłową.

8.4. Realizacja innych działań związanych z gospodarką leśną

8.4.1. Projekty rozwojowe realizowane przez Lasy Państwowe

W 2017 r. Lasy Państwowe realizowały oraz przygotowywały do realizacji czternaście przedsięwzięć rozwojowych. Większość z nich wpisuje się wprost w realizację celów określonych w *Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju*. Projekty realizowane oraz planowane do realizacji przez Lasy Państwowe w szczególności sposób wspierają rozwój terenów niezurbanizowanych.

Projekty rozwojowe Lasów Państwowych realizowane są w czterech grupach tematycznych:

Ochrona przyrody

a) „Czynna ochrona cietrzewia na gruntach w zarządzie Lasów Państwowych”

W ramach projektu wyznaczono ostoje, w których nadleśnictwa prowadzą działania zmierzające do stworzenia odpowiednich warunków siedliskowych dla cietrzewia. Polegają one na kształtowaniu struktury roślinności oraz redukcji drapieżników. Zebrano aktualną wiedzę o populacjach cietrzewia w każdym z nadleśnictw. Nadleśnictwa nieposiadające wiedzy o liczebności drapieżników przeprowadzają inwentaryzacje według jednolitej metodyki. Wyniki posłużą do dokładniejszego zaplanowania redukcji liczebności ssaków drapieżnych, kruków i jastrzębi. W 2017 r. pozyskano i wsiedlono 46 cietrzewi. Rozpoczęto budowę Ośrodka Hodowli Cietrzewia w Nadleśnictwie Spychowo, gdzie hodowla cietrzewi prowadzona jest w wolierach tymczasowych. Kontynuowane będą działania w zakresie kształtowania siedlisk, redukcji liczebności drapieżników, monitoringu populacji w ostojach oraz prace przygotowawcze zmierzające do zakupu i reintrodukcji cietrzewi.

b) „Kompleksowy projekt ochrony żubra przez Lasy Państwowe”

Celem projektu jest utrzymanie populacji żubra poprzez poprawę warunków bytowania i wzbogacenie bazy pokarmowej oraz prowadzenie bieżącego monitoringu. Zaplanowano działania w zakresie rozwoju populacji żubra w wyniku jej rozgęszczenia, zwiększenia zasięgu, a także tworzenia metapopulacji. W 2017 r. wysłano dwa transporty żubrów do Hiszpanii (8 szt.) i Czech (10 szt.). Wykonano kompleksową obsługę stad, zakupiono i wyłożono karmę, wybudowano wieżę widokową w zagrodzie w Borkach, opracowano dokumentację projektową dla zagrody w Lidzbarku, wybudowano zagrodę adaptacyjną na terenie Nadleśnictwa Augustów, zakontraktowano 107 ha łąk od rolników z okolic Puszczy Białowieskiej.

W ramach projektu powstanie bank genów żubra. Rozpoczęto kampanię promocyjną skierowaną na wypromowanie w społeczeństwie idei ochrony żubra oraz promocję działań LP w tym zakresie, m.in. poprzez zadedykowaną stronę internetową <http://wisent.org/>.

W realizację projektu zaangażowane są 22 nadleśnictwa, Białowieski Park Narodowy, Ośrodek Kultury Leśnej w Gołuchowie, Leśny Bank Genów oraz Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego i Stowarzyszenie Miłośników Żubra. W ramach projektu opieką zostało objęte 82% krajowej populacji żubra.

c) „Ochrona rybołowa na obszarach SPA Natura 2000” (projekt realizowany ze wsparciem środków zewnętrznych w ramach programu LIFE)

Podczas realizacji projektu nastąpi identyfikacja stanowisk rybołówów i czynników stanowiących dla nich zagrożenie we wszystkich miejscach w Polsce, położonych na obszarach Natura 2000. Przewiduje się objęcie specjalną ochroną wszystkich znanych stanowisk w wyniku powołania sieci opiekunów gniazd i stanowisk, prowadzenia monitoringu satelitarnego rybołówów, odtworzenia ich miejsc bytowania poprzez budowę nowych gniazd nadrzewnych oraz platform na słupach wysokiego napięcia. Inne zadania projektu to zwiększenie bazy żerowej dla ptaków oraz zmiana negatywnych stereotypów dotyczących rybołówów wśród osób zarządzających jeziorami i stawami.

Przeciwdziałanie zmianom klimatu

a) „Leśne Gospodarstwa Węglowe (LGW)”

Głównym celem przedsięwzięcia jest wykazanie roli obszarów leśnych w łagodzeniu negatywnych skutków zmian klimatycznych w wyniku zwiększania zdolności do pochłaniania gazów cieplarnianych przez ekosystemy leśne. W wyniku realizacji części badawczej projektu opracowany zostanie model pochłaniania dwutlenku węgla przez polskie lasy, który umożliwi automatyczne określanie ilości dodatkowo akumulowanego węgla dla każdego wydzielenia drzewostanowego biorącego udział w LGW w zintegrowanym Systemie Informatycznym Lasów Państwowych. W ramach przedsięwzięcia zaplanowano testowanie efektywności dodatkowych działań zmierzających do zwiększenia retencji CO₂ w lasach Polski oraz udoskonalenia sposobu raportowania pochłaniania CO₂.

W 2017 r. działania te realizowane były w 17 nadleśnictwach, a polegały głównie na podsadzeniach i zastosowaniu tzw. metody Sobańskiego. Wskaźnikiem sukcesu przedsięwzięcia będzie wymierny wzrost ilości pochłanianego dwutlenku węgla w stosunku do drzewostanów referencyjnych, w których nie będą prowadzone działania dodatkowe. Istotne będzie także zainteresowanie podmiotów gospodarczych nabyciem pochłoniętych Jednostek Dwutlenku Węgla (JDW), dzięki czemu będą mogły w praktyce realizować ideę społecznej odpowiedzialności biznesu w obszarze środowiskowym. Podpisano kilkanaście listów intencyjnych z wiodącymi podmiotami gospodarczymi w Polsce, w których przedsiębiorstwa zadeklarowały chęć nabycia JDW. Środki związane ze zbywaniem JDW przeznaczone będą w całości na wskazane przez przedsiębiorców inicjatywy społeczne i środowiskowe.

b) „Drewno dla samowystarczalności energetycznej samorządów i dla bezpieczeństwa energetycznego państwa”

Nadrzędnym celem projektu jest stworzenie infrastruktury na potrzeby obrotu drewnem energetycznym. W ramach przedsięwzięcia zaplanowano działania w zakresie opracowania procedur odbioru, magazynowania, monitorowania i sprzedaży biomasy na składach drewna energetycznego. Jednym z efektów projektu będzie wyznaczenie technologii optymalnego przetwarzania biomasy drzewnej w energię elektryczną i ciepłą.

W wyniku klęski, która dotknęła polskie lasy w sierpniu 2017 r., działania w ramach projektu zostały skoncentrowane wokół lokalizacji dotkniętych klęską, aby umożliwić sprawne zagospodarowanie pokłeskowego drewna. W związku z brakiem definicji drewna energetycznego obrót tym surowcem za pomocą powstającej sieci składów nie mógł rozpocząć się w 2017 r.

c) „Odnawialne źródła energii podstawą zaopatrzenia w energię elektryczną budynków i środków transportu Lasów Państwowych”

Pierwszym działaniem zaplanowanym w ramach projektu jest centralizacja zakupów energii elektrycznej w LP oraz opracowanie i wdrożenie systemu zarządzania energią w PGL LP. Przedsięwzięcie zakłada określenie potencjału dywersyfikacji źródeł zasilania na podstawie lokalnych możliwości oraz zaprojektowanie i budowę pilotażowej instalacji obejmującej wszystkie źródła energii OZE w wybranym obiekcie LP. Jednym z efektów projektu będzie podręcznik dobrych praktyk, w którym zostaną zawarte wskazówki dotyczące zastosowania instalacji OZE w celu ich powszechniejszego stosowania. Innowacyjnym aspektem przedsięwzięcia jest wkład LP w rozwój elektromobilności poprzez opracowanie koncepcji i realizację sieci punktów ładowania pojazdów oraz w wyniku kampanii promocyjnej e-mobilności na bazie testowanych pojazdów elektrycznych.

d) „Termomodernizacja budynków PGL LP (łącznie z zastosowaniem OZE w budynkach)”

Celem projektu jest poprawa efektywności energetycznej oraz standardu użytkowania budynków będących w zarządzie Lasów Państwowych. Odbywa się to poprzez promowanie nowoczesnych rozwiązań energooszczędnych i ekologicznych, a także przez podnoszenie świadomości ekologicznej użytkowników. Realizacja przedsięwzięcia podąża w kierunku przeciwdziałania zmianom klimatu w wyniku ograniczenia zużycia energii w budynkach i emisji gazów cieplarnianych, w szczególności CO₂ do atmosfery.

W 2017 r. jednostki organizacyjne LP zmodernizowały energetycznie 35 budynków oraz wybudowały ponad 40 instalacji OZE o łącznej mocy prawie 0,5 MW. Zużycie energii końcowej w zmodernizowanych budynkach będzie mniejsze corocznie o ponad 12,5 tys. GJ. W ramach projektu na modernizację energetyczną budynków Lasy Państwowe w 2017 roku przeznaczyły ze środków związanych z funduszem leśnym 12,9 mln zł.

e) „Polskie Domy Drewniane – mieszkaj w zgodzie z Naturą”

Przedsięwzięcie zakłada opracowanie i wdrożenie standardów technicznych dla energooszczędnego budownictwa drewnianego powstającego w PGL LP oraz popularyzację energooszczędnego budownictwa drewnianego na rynku polskim w wyniku współpracy przy konstruowaniu instrumentów finansowych oraz w znoszeniu barier legislacyjnych. Projekt kładzie nacisk na ochronę dziedzictwa architektonicznego oraz zanikających profesji związanych z obróbką drewna poprzez wspieranie szkolnictwa zawodowego.

W 2017 r. w ramach projektu, z inicjatywy Lasów Państwowych, powstał pierwszy na polskim rynku kredyt sprofilowany pod inwestycje realizowane w technologiach drewnianych. Produkt ten został przygotowany przez BOŚ Bank. Lasy Państwowe podjęły także, wspólnie z NFOŚiGW, prace mające na celu uruchomienie programu wsparcia promującego wykorzystanie energooszczędnych technologii w budownictwie. W ramach projektu opracowano wytyczne dotyczące wykonywania budynków w technologii drewnianej, na podstawie których rozpoczęto realizację inwestycji kubaturowych. Projekt został objęty honorowym patronatem Ministra Środowiska.

Promocja

a) „Zdrowa żywność z polskich lasów”

Głównym celem projektu jest popularyzacja dziczyzny, miodów i płodów runa leśnego na stołach polskich konsumentów. Działania w projekcie nakierowane są na rozwój terenów niezurbanizowanych poprzez stworzenie warunków do zatrudnienia w przedsiębiorstwach lokalnych i samozatrudnienia w gospodarstwach indywidualnych. Przedsięwzięcie zakłada szeroko rozumianą ochronę pszczół oraz wypromowanie pszczelarstwa jako działu gospodarki znacząco wpływającego na zachowanie i zwiększenie bogactwa przyrodniczego terenów leśnych i znajdujących się w najbliższej okolicy lasów, a także pozytywnie wpływającego na aktywizację zawodową, szczególnie na terenach niezurbanizowanych.

W 2017 r. otwarto pierwszy sklep pod marką „Dobre z lasu”, który znajduje się przy siedzibie DGLP. Otwarcie sklepu spotkało się z bardzo pozytywnym odbiorem zarówno ze strony konsumentów, jak i producentów żywności pochodzącej z polskich lasów. Sukcesem okazało się także uruchomienie 9 punktów bezpośredniej sprzedaży dziczyzny, które są zlokalizowane w na terenie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Olsztynie. W ramach projektu będą prowadzone działania zmierzające do uruchomienia punktów sprzedaży bezpośredniej w innych częściach Polski.

b) „Wielki Szlak Leśny”

Projekt jest realizowany w celu poprawy zarządzania leśną infrastrukturą turystyczną poprzez stworzenie kompleksowej oferty turystycznej. Powstanie portal internetowy, którego elementem

składowym będą m.in. mapa turystyczna LP (również w wersji mobilnej) oraz gotowe propozycje wycieczek i możliwości spędzania czasu w lesie. Działania te zapewnią odwiedzającym dostęp do atrakcji i usług turystycznych w bezpieczny sposób. Przedsięwzięcie zakłada wzmocnienie współpracy pomiędzy LP a organizacjami turystycznymi, jednostkami samorządu terytorialnego i podmiotami zarządzającymi atrakcjami turystycznymi i dobrami kulturowymi. W 2017 r. otwarto Wilczy Szlak jako formę promocji idei WSL.

Rozwój organizacji

a) „Rozwój łączności w LP – modernizacja sieci radiokomunikacji ruchomej lądowej”

W ramach projektu zaplanowano budowę i uruchomienie ogólnokrajowej sieci radiokomunikacji ruchomej lądowej na potrzeby LP, opartej na technologii analogowo-cyfrowej zintegrowanej z siecią WAN LP, co zapewni łączność wszystkim służbom zaangażowanym w akcje ratowniczo-gaśnicze na obszarach leśnych poprzez bezpośredni kontakt radiowy. Stworzona infrastruktura będzie służyła ochronie przeciwpożarowej lasu, ochronie lasu przed szkodnictwem leśnym, zarządzaniu kryzysowemu, a także celom administracyjnym i gospodarczym.

W 2017 r. opracowano koncepcję realizacyjną ogólnokrajowej sieci łączności dla Lasów Państwowych oraz koncepcje realizacji modelowego fragmentu sieci dla trzech RDLP (w Łodzi, Szczecinie i Zielonej Górze).

b) „Pozyskanie koncesji na eksploatację kopalni własności nieruchomości gruntowej ze złóż na obszarach w zarządzie PGL LP”

Projekt dotyczy działań przygotowawczych do eksploatacji kopalni na złożach położonych w granicach gruntów zarządzanych przez PGL LP i obejmuje etap uzyskania koncesji przez jednostkę Lasów Państwowych, stworzenia mapy występowania kopalni na obszarach zarządzanych przez PGL LP oraz planu ich wykorzystania przez jednostki organizacyjne Lasów Państwowych. W efekcie tych działań planowane jest uruchomienie zakładów górniczych, których celem będzie pozyskiwanie kopalni na potrzeby budowy dróg, w tym jako wspólnych przedsięwzięć leśno-samorządowych. Zakłada się, że operatorami tych zakładów będą zakłady o zasięgu regionalnym, funkcjonujące w strukturze Lasów Państwowych, które do wykonywania zadań wynikających z eksploatacji złóż będą zatrudniały pracowników wywodzących się z lokalnych społeczności.

W 2017 r. w ramach projektu powstał podręcznik „Wydobywanie kopalni własności nieruchomości gruntowej ze złóż położonych na gruntach w zarządzie PGL LP – zasady i tryb ubiegania się o koncesję przez jednostki PGL LP”.

c) „Centrum Szkolenia Strzeleckiego im. Jana Wendy w Plaskoszu k. Tucholi”

W ramach projektu powstała jednostka LP, której zadaniem jest podnoszenie i utrzymywanie

na wysokim poziomie kwalifikacji zawodowych funkcjonariuszy Straży Leśnej. Będzie się to odbywało poprzez szkolenie i doskonalenie umiejętności posługiwania się bronią przez pracowników LP, którzy mają przydziały organizacyjno-mobilizacyjne na czas kryzysu i wojny do jednostki zmilitaryzowanej. Działania zaplanowane w ramach projektu umożliwią realizację wymogów prawnych w zakresie współpracy, w tym na płaszczyźnie szkoleń, pomiędzy Strażą Leśną i Policją. W ramach działalności Centrum udostępniony zostanie tor motocrossowy, paintballowy, a także organizowane będą szkolenia strzeleckie dla myśliwych.

8.4.2. Realizacja projektów z udziałem środków Unii Europejskiej

Projekty realizowane w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007–2013:

- a) „Zwiększanie możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych na terenach nizinnych” – MRN,
- b) „Przeciwdziałanie skutkom odpływu wód opadowych na terenach górskich. Zwiększenie retencji i utrzymanie potoków oraz związanej z nimi infrastruktury w dobrym stanie” – MRG,
- c) „Rekultywacja na cele przyrodnicze terenów zdegradowanych, popoligonowych i powojennych zarządzanych przez PGL LP” – POL.

W 2017 r. prowadzono bieżący monitoring oraz inne prace wynikające z praktycznej realizacji zasady trwałości projektów, w tym m.in. przygotowanie i przekazanie do Instytucji Wdrażającej – NFOŚiGW zbiorczych raportów z osiągniętych efektów.

Projekty realizowane w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020:

- a) **„Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach nizinnych” – MRN2**

W 2017 r. Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe kontynuowało realizację „Kompleksowego projektu adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach nizinnych”. W projekcie MRN2 uczestniczy 113 nadleśnictw z 17 regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych.

W 2017 r. złożono w NFOŚiGW 4 wnioski o płatność na łączną kwotę wydatków kwalifikowalnych 1 693 038,10 zł. Wszystkie wnioski zostały zatwierdzone i zrefundowane na łączną kwotę dofinansowania UE w wysokości 1 439 082,42 zł.

- b) **„Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach górskich” – MRG2**

PGL Lasy Państwowe 2017 rok

W 2017 r. Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe kontynuowało realizację „Kompleksowego projektu adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach nizinnych”. W projekcie MRG2 uczestniczy 47 nadleśnictw z 4 regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych.

W 2017 r. złożono w NFOŚiGW 4 wnioski o płatność na łączną kwotę wydatków kwalifikowalnych 1 384 957,87 zł. Wnioski zostały zatwierdzone i zrefundowane na łączną kwotę dofinansowania UE w wysokości 1 177 214,21 zł.

c) „Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – zapobieganie, przeciwdziałanie oraz ograniczanie skutków zagrożeń związanych z pożarami lasów” – PPOŻ
Całkowity koszt realizacji projektu, w którym uczestniczy 135 nadleśnictw ze wszystkich 17 RDLP, wynosi 43 096 737, 50 zł. Maksymalna kwota wydatków kwalifikowalnych wynosi 30 000 000,00 zł, poziom dofinansowania ze środków UE stanowi 85% wydatków kwalifikowalnych, tj. 25 500 000,00 zł. Projekt jest i będzie realizowany w latach 2016–2019, a okres kwalifikowania wydatków zakończy się 31 grudnia 2019 r.

W ramach projektu do końca 2017 r. wybudowano 5 dostrzegalni przeciwpożarowych, a jedną zmodernizowano, zakupiono sprzęt w liczbie 24 sztuk do lokalizacji pożarów, doposażono 5 Punktów Alarmowo-Dyspozycyjnych (PAD) oraz zbudowano 8 stacji METEO. W 2017 r. złożono 4 wnioski o płatność na kwotę 2 173 593,62 zł, z czego otrzymano refundację – 1 847 554,58 zł.

d) „Kompleksowy projekt ochrony gatunków i siedlisk przyrodniczych na obszarach zarządzanych przez PGL Lasy Państwowe” (OPL)

W 2017 r. Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe przechodziło ocenę formalno-merytoryczną wniosku o dofinansowanie projektu „Kompleksowy projekt ochrony gatunków i siedlisk przyrodniczych na obszarach zarządzanych przez PGL Lasy Państwowe”. Wniosek, złożony do NFOŚiGW, uzyskał pozytywną ocenę i został wybrany do dofinansowania 30 czerwca 2017 r.

W dniu 28 września 2017 r. została podpisana umowa o dofinansowanie projektu OPL nr POIS.02.04.00-00-0200/16-00. Zgodnie z zapisami UoD całkowity koszt projektu to 32 793 037,88 zł, kwota wydatków kwalifikowalnych wynosi 22 859 575,94 zł, dofinansowanie ze środków UE – 19 430 639,54 zł. Okres kwalifikowania wydatków rozpoczął się 1 marca 2017 r., a zakończy 30 września 2023 r. W projekcie OPL uczestniczy 98 nadleśnictw z 15 regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych.

W 2017 r. złożono w NFOŚiGW pierwszy wniosek o płatność na kwotę wydatków kwalifikowalnych w wysokości 405 941,07 zł.

9. Zmiany w stanie majątku Lasów Państwowych w 2017 r. w porównaniu z rokiem 2016

W 2017 r. nastąpił wzrost aktywów ogółem o 906 115,5 tys. zł, w tym aktywa trwałe zwiększyły się o 268 405,7 tys. zł, z kolei aktywa obrotowe wzrosły o 637 709,7 tys. zł. Odnotowano spadek inwestycji długoterminowych o 6944,7 tys. zł i wzrost inwestycji krótkoterminowych o 491 203,5 tys. zł. Po stronie pasywów o 629 788,4 tys. zł uległ zwiększeniu kapitał (fundusz) własny LP, a zobowiązania i rezerwy na zobowiązania wzrosły o 276 327,0 tys. zł.

10. Bilans Lasów Państwowych

Zestawienie aktywów i pasywów w wybranych składnikach, objętych bilansem Lasów Państwowych na dzień 31 grudnia 2017 r. (całość prezentowana jest w Sprawozdaniu finansowym Lasów Państwowych za 2017 rok), przedstawia się następująco:

Aktywa

A. Aktywa trwałe	7 066 806,5 tys. zł
z tego:	
1) wartości niematerialne i prawne	9 122,1 tys. zł
2) rzeczowe aktywa trwałe	6 942 185,5 tys. zł
w tym: – budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	6 152 568,8 tys. zł
– środki transportu	82 925,1 tys. zł
– środki trwałe w budowie	272 234,2 tys. zł
3) należności długoterminowe	2 382,7 tys. zł
4) inwestycje długoterminowe	108 596,9 tys. zł
5) długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	4 519,4 tys. zł
B. Aktywa obrotowe	4 172 250,0 tys. zł
z tego:	
1) zapasy	338 398,2 tys. zł
2) należności krótkoterminowe	492 179,5 tys. zł
w tym z tytułu dostaw i usług	348 176,6 tys. zł
3) inwestycje krótkoterminowe	3 299 131,3 tys. zł
w tym środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	3 268 826,2 tys. zł
4) krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	42 541,1 tys. zł
Suma bilansowa	11 239 056,5 tys. zł

PGL Lasy Państwowe 2017 rok

Pasywa	
A. Kapitał (fundusz) własny	7 884 339,1 tys. zł
w tym: – kapitał zasobów LP	6 269 084,7 tys. zł
– kapitał z aktualizacji wyceny aktywów trwałych	371 942,2 tys. zł
B. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	3 354 717,4 tys. zł
z tego:	
1) rezerwy na zobowiązania	890 813,9 tys. zł
2) zobowiązania długoterminowe	0,0 tys. zł
3) zobowiązania krótkoterminowe	1 620 677,4 tys. zł
w tym zobowiązania z tytułu dostaw i usług	494 287,4 tys. zł
4) rozliczenia międzyokresowe	843 226,0 tys. zł
Suma bilansowa	11 239 056,5 tys. zł

11. Zaangażowanie kapitału Lasów Państwowych w innych podmiotach gospodarczych

Wartość bilansowa posiadanych udziałów i akcji w innych podmiotach, według stanu na 31 grudnia 2017 r., wyniosła 39 630,6 tys. zł, co stanowi 0,50% kapitału (funduszu) własnego Lasów Państwowych.

Struktura udziałów poszczególnych grup podmiotów przedstawia się następująco:

Grupa podmiotów	Wartość wg bilansu*	Udział	Liczba podmiotów
Spółki akcyjne – banki	37 524,0 tys. zł	94,69%	2
Spółki akcyjne – pozostałe	0,0 tys. zł	0,0%	1
Spółki z o.o.	2 097,1 tys. zł	5,29%	7
Pozostałe	9,5 tys. zł	0,02%	2
Razem	39 630,6 tys. zł	100,00%	12

*Wartość nabycia akcji/udziałów pomniejszona o odpisy aktualizacyjne.

W ww. akcje i udziały zaangażowany był kapitał 12 jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych, tj.: Dyrekcji Generalnej LP, 3 regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych i 8 nadleśnictw. W 2017 r. nie uzyskano przychodów w postaci dywidendy z tytułu zaangażowania kapitałowego w spółkach.

12. Pozyskanie i sprzedaż drewna w 2017 r.

12.1. Pozyskanie drewna

W lasach zarządzanych przez PGL LP w 2017 r. pozyskano ok. 42,2 mln m³ drewna ogółem, tj. o ponad 3 mln m³ drewna więcej niż w roku 2016 i o blisko 1,6 mln m³ więcej w odniesieniu do założonego planu. Pozyskanie grubizny wyniosło 40,6 mln m³, co stanowi 105,1% w stosunku do planu pozyskania grubizny i jest wartością większą od pozyskania grubizny w roku 2016 o ponad 3,2 mln m³. Drewna tartaczno-iglastego (wraz z kłodami) pozyskano ok. 14,0 mln m³ (107,9% planu), tj. o ponad 1,3 mln m³ więcej niż w roku poprzednim. Natomiast drewna tartaczno-liściastego pozyskano blisko 2,3 mln m³, czyli tyle samo co w 2016 r.; stanowiło to 94,7% planu. Papierówek pozyskano odpowiednio: iglastych 15,9 mln m³, czyli o blisko 1,8 mln m³ więcej niż w roku ubiegłym, a liściastych – 4,5 mln m³, tj. o blisko 150 tys. m³ więcej. W sumie pozyskanie papierówek przekroczyło zaplanowaną na rok 2017 wielkość o ok. 9,6%.

12.2. Sprzedaż drewna

Lasy Państwowe w 2017 r. sprzedały ok. 40,5 mln m³ surowca drzewnego, tj. o ok. 1,0 mln m³ więcej niż w roku 2016; plan zrealizowano w 100,7%. Sprzedaż grubizny ogółem wyniosła ok. 38,7 mln m³, co stanowi 101,5% planu.

Drewna tartaczno-iglastego (wraz z kłodami) – podstawowego sortymentu stanowiącego o przychodach LP – sprzedano w roku 2017 ok. 13,3 mln m³, czyli zrealizowano 102,0% planu (wzrost w stosunku do roku 2016 o ok. 0,5 mln m³). Drewna tartaczno-liściastego sprzedano 2,2 mln m³, papierówek iglastych – 14,9 mln m³, a papierówek liściastych – ponad 4,5 mln m³.

W roku 2017 odnotowano wzrost cen drewna ogółem w stosunku do roku poprzedniego o 3,9%, w tym cena drewna tartaczno-iglastego wzrosła o 3,3%, cena drewna tartaczno-liściastego o 7,0%, cena papierówki So/Md wzrosła o 3,6%, papierówki Św/Jd – o 4,2% i papierówki liściastej – o 3,8%.

Pod względem zasad sprzedaży drewna obowiązuje nadal Zarządzenie nr 46 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 24 października 2016 r., wprowadzono natomiast szereg nowych regulacji odrębnymi decyzjami.

Współpraca z przemysłem drzewnym zmierzała w kierunku modyfikacji zasad sprzedaży drewna, pozwalających na rozwój mocy produkcyjnych i stałości zaopatrzenia w drewno, co znalazło odzwierciedlenie w korektach zasad sprzedaży drewna na 2018 r.

13. Promocja i współpraca międzynarodowa Lasów Państwowych

13.1. Działalność promocyjna i informacyjna

W 2017 r. cele działań komunikacyjnych PGL LP dotyczyły m.in. kształtowania świadomości i postaw w odniesieniu do korzyści płynących z lasów oraz znaczenia zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej realizowanej przez Lasy Państwowe. Cele te realizowano poprzez koordynowaną w Centrum Informacyjnym Lasów Państwowych (CILP) kampanię promocyjną „Lasy Państwowe. Zapraszamy – Las dobre sąsiedztwo”, której strategicznym zadaniem było przekonanie grup docelowych, że lasy administrowane przez LP są zarządzane według najlepszych standardów, dzięki czemu skutecznie zaspokajają potrzeby społeczne, ekologiczne i ekonomiczne społeczeństwa.

W 2017 r. CILP opracowało materiały promocyjne i ekspozycyjne wspierające kampanię „Lasy Państwowe. Zapraszamy – Las dobre sąsiedztwo”. W ramach tego przedsięwzięcia ściśle współpracowało z jednostkami organizacyjnymi Lasów Państwowych oraz zorganizowało i koordynowało ogólnokrajowe wydarzenia promocyjne, w tym m.in.:

1. Dzień Ziemi – wydarzenie promocyjno-edukacyjne w Warszawie
2. Ogólnopolskie Święto Lasu pod honorowym patronatem Prezydenta RP z udziałem interesariuszy LP
3. Centralne obchody XVI edycji Święta Polskiej Niezapominajki
4. „Wielkie Grzybobranie” – piknik edukacyjny w Długosiodle z udziałem aktorów, dziennikarzy i lokalnej społeczności
5. Wystawa w Sejmie „Bogactwo przyrodnicze lasów Podkarpacia i Bieszczadów”
6. Otwarcie „Wilczego szlaku” promującego liczne atrakcje turystyczne w LP
7. „1000 drzew na minutę” – akcja informacyjna z przesłaniem, że lasów w Polsce przybywa.

Inne zadania w zakresie komunikacji realizowane przez CILP w 2017 r. były ukierunkowane na informowanie o przyczynach i skutkach klęsk przyrodniczych, które w ostatnim czasie dotknęły drzewostany w zarządzie PGL LP (w tym o największym huraganie w historii LP w Borach Tucholskich) oraz działaniach leśników na zniszczonych powierzchniach.

Zorganizowano również konferencje poświęcone ważnym wydarzeniom o naukowym, jak inwentaryzacja przyrodniczo-kulturowa w Puszczy Białowieskiej oraz wpływ lasów na łagodzenie zmian klimatycznych.

Centrum Informacyjne LP współpracowało z wieloma organizacjami ekologicznymi, studenckimi kołami naukowymi, wydziałami leśnymi oraz organizacjami pozarządowymi, realizując projekty dotyczące edukacji przyrodniczo-leśnej.

Komunikacja wewnętrzna

W ramach tej działalności LP wydają miesięcznik branżowy „Głos Lasu” oraz „Newsletter Lasów Państwowych”, który zawiera przegląd najważniejszych wydarzeń z ostatniego tygodnia dotyczących Lasów Państwowych i instytucji związanych z leśnictwem, przegląd materiałów prasowych na temat LP oraz informacje własne dotyczące bieżących spraw pracowniczych. Newsletter czyta 95% pracowników LP.

W 2017 r. CILP wraz z Zakładem Informatyki Lasów Państwowych kontynuowało prace nad rozbudową i wdrożeniem Portalu Pracowniczego oraz rozpoczęło jego zasilanie przygotowanymi wcześniej treściami. W ramach funkcji portalu pracownicy LP będą mieli dostęp do koordynowanych przez CILP filmów o tematyce branżowej, artykułów, instruktaży, ankiet.

Działalność medialna

Produkcja telewizyjna i filmowa

Zrealizowano i wyemitowano w zewnętrznych stacjach telewizyjnych następujące programy:

- „Prosto z Lasu” – cykl telewizyjny (26 odcinków) przedstawiający polskich leśników wprowadzających od lat w życie ideę zrównoważonej gospodarki leśnej;
- „Wakacje z Republiką” – 4 programy telewizyjne zrealizowane w jednostkach LP, wyprodukowane w ramach współpracy z Telewizją Republika;
- emisja filmu „Inka. Są sprawy ważniejsze niż śmierć” na antenie TVP 3, współpraca z Telewizją Polską S.A. w zakresie udzielenia licencji;
- kampania informacyjna na antenach TVP 1 i TVP 2 (listopad 2017 r.) polegająca na emisji spotu edukacyjnego pokazującego problematykę związaną z gradacją kornika drukarza na terenie Puszczy Białowieskiej.

Współpraca z radiem

W 2017 r. zrealizowano we współpracy z CILP:

- cykl ośmiu audycji w paśmie Cztery Pory Roku w Programie I Polskiego Radia, dotyczących historii i dokonań polskiego leśnictwa, trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, aktywnych form ochrony przyrody, w tym w Puszczy Białowieskiej, oraz pożytków z lasów;
- debaty gospodarcze na antenie Polskiego Radia poświęcone projektowi rozwojowemu „Polskie Domy Drewniane” oraz zmianom klimatycznym i ich wpływie na środowisko w kontekście odnawiania lasu i zagospodarowania surowca drzewnego.

Telewizja Lasów Państwowych

To oficjalny kanał Lasów Państwowych w serwisie YouTube. Jego celem jest m.in. relacjonowanie wydarzeń związanych z Lasami Państwowymi, przedstawianie oficjalnych stanowisk kierownictwa organizacji, promocja leśnictwa i edukacja przyrodniczo-leśna.

W 2017 r. na kanale zamieszczonych zostało ponad 250 filmów. TVLP ma ponad 8300 subskrybentów, a filmy oglądano prawie 2,4 mln razy przez 6,3 mln minut.

„Echa Leśne TV”

W październiku 2016 r. CILP stworzyło drugi kanał Lasów Państwowych w serwisie YouTube „Echa Leśne TV”, który skierowany jest do miłośników przyrody, turystów, grzybiarzy, osób uprawiających w lasach sporty i wszystkich tych, którzy interesują się lasami hobbystycznie. W 2017 r. wyemitowano prawie 40 odcinków cyklu pt. „Oblicza lasów” oraz relacje z imprez otwartych i wydarzeń specjalnych. Nadawane są również krótkie filmy z ciekawostkami i filmy relaksacyjne. Ogółem zamieszczono 65 filmów.

Internet

Strona internetowa www.lasy.gov.pl stanowi podstawowe źródło informacji o PGL LP oraz o tym, co dzieje się w polskich lasach. Zawiera treści dotyczące struktury organizacji, jej historii, gospodarki leśnej oraz działalności rynkowej i społecznej prowadzonej przez LP. Witryna ma dwie sekcje: „Lasy Państwowe. Zapraszamy” (serwis ogólny), „Leśnictwo. Serwis profesjonalistów” (serwis branżowy). Prowadzono także wzorem lat ubiegłych angielską wersję strony głównej dla obydwu ww. sekcji.

W 2017 r. odnotowano ponad 4,4 mln odwiedzin strony głównej Lasów Państwowych i ponad 7,7 mln odsłon.

Media społecznościowe

Profile jednostek LP na Facebooku są obecnie najbardziej popularnym narzędziem służącym komunikacji. Dla osób spoza struktur Lasów Państwowych facebookowe fanpage'e są najwygodniejszym kanałem do komunikowania się z nadleśnictwem. Liczba fanpage'ów prowadzonych w 2017 r. przez jednostki LP wzrosła ze 160 do 209. W 2017 r. liczba fanów głównego fanpage'a LP prowadzonego przez CILP wyniosła 55 tys. Średni dzienny zasięg odbiorców to 80 tys. osób.

Przez cały 2017 r. funkcjonował oficjalny profil Lasów Państwowych w największym społecznościowym serwisie fotograficznym Instagram. Profil służy promowaniu piękna lasów pod zarządem LP, pokazywaniu pracy leśników i edukacji przyrodniczej. W 2017 r. na Instagramie zamieszczono 578 zdjęć, profil obserwowało 7,5 tys. osób.

Transmisje online

W 2017 r. CILP realizowało dwie transmisje online:

- Żubry Online – prawie 3 mln odsłon z polany odwiedzanej przez żubry,
- Rybołowy Online – ponad 240 tys. odsłon z gniazda tego gatunku.

Kwartalnik „Echa Leśne”

W 2017 r. poruszano zarówno tematykę zrównoważonej gospodarki leśnej, jak i koncentrowano się na ochronie przyrody oraz skutkach klęsk żywiołowych. Ukazał się także dodatek specjalny na temat działań leśników w części zagospodarowanej w Puszczy Białowieskiej. Kontynuowano zainicjowane rok wcześniej wydawanie kwartalnika „Echa Leśne” w wersji na tablety z systemem Android oraz iOS. Wersję elektroniczną wzbogacają dodatkowo zdjęcia oraz animacje, filmy wideo, odgłosy zwierząt i komentarze lektora.

„Biuletyn Informacyjny Lasów Państwowych”

W 2017 r. CILP kontynuowało wydawanie „Biuletynu Informacyjnego Lasów Państwowych” (nakład 1350 egz.). Jest to urzędowy organ publikacyjny Dyrektora Generalnego LP, zawierający akty normatywne, decyzje i ogłoszenia odnoszące się do bieżącej działalności LP. W 2017 r. CILP odpowiadało również za wydanie trzech numerów specjalnych.

Wydawnictwa

Centrum Informacyjne Lasów Państwowych realizowało w 2017 r. plan wydawniczy, dostosowany do potrzeb promocyjnych, informacyjnych i edukacyjnych LP. Ogółem wydano drukiem 26 pozycji, a 8 publikacji przygotowano do druku w roku następnym. Były to publikacje branżowe i promocyjne w nakładach od kilkuset egzemplarzy do 470 tys. (ulotka).

Działania informacyjne i komunikacyjne CILP dotyczące Puszczy Białowieskiej

CILP podjął następujące działania:

1. Organizacja spotkania poświęconego komunikacji kryzysowej dotyczącej Puszczy Białowieskiej, które odbyło się w siedzibie CILP 8–9 marca 2017 r.
2. Opracowanie planu komunikacji kryzysowej dotyczącej Puszczy Białowieskiej
3. Stała bieżąca współpraca z pracownikami z terenu RDLP Białystok (wymiana informacji, przekazywanie materiałów, wsparcie komunikacyjne)
4. Opracowanie infografik poświęconych Puszczy Białowieskiej w wersji polskiej i angielskiej
5. Opracowanie folderu – wydania specjalnego „Echa Leśnych” pod tytułem „Niech żyje Puszcza – 100 lat pod opieką leśników”
6. Opracowanie i rozpowszechnienie ulotki „25 pytań o Puszcę Białowieską” w wersji polskiej i angielskiej

7. Przygotowanie pakietu informacji i materiałów na temat Puszczy Białowieskiej dla jednostek terenowych LP
8. Przygotowanie filmu poświęconego Puszczy Białowieskiej, skierowanego do szerokiej publiczności
9. Przygotowanie krótkich materiałów filmowych wyjaśniających sytuację w Puszczy Białowieskiej, rozpowszechnianych w Internecie i emitowanych w TVP
10. Opracowanie merytoryczne ścianki konferencyjnej na temat Puszczy Białowieskiej
11. Publikacja tekstów poświęconych sytuacji w Puszczy Białowieskiej na łamach prasy leśnej oraz na stronach internetowych LP
12. Współpraca z dziennikarzami mediów zewnętrznych, dostarczanie im materiałów i informacji (efektem były m.in. publikacje w „The Economist”, „Tygodniku Powszechnym”, „Dzienniku Gazecie Prawnej”, portalu TVP Info)
13. Opracowanie pakietu materiałów (fotografie, filmy, dane liczbowe i opisowe, infografiki, ulotka) dla dziennikarzy i polityków w związku z organizowanym w Polsce Europejskim Tygodniem Leśnym.

13.2. Współpraca międzynarodowa

Aktywność Lasów Państwowych na arenie międzynarodowej przyczynia się do promocji roli polskiego leśnictwa w kształtowaniu międzynarodowych zasad oraz standardów na rzecz zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej.

W 2017 r. działalność międzynarodowa Lasów Państwowych koncentrowała się wokół najważniejszych procesów politycznych w zakresie leśnictwa, zarówno na forum Unii Europejskiej, jak i w ramach organizowanych przez ONZ konferencji dotyczących zmian klimatycznych, globalnej agendy zrównoważonego rozwoju oraz ochrony różnorodności biologicznej. W tym zakresie istotne znaczenie z perspektywy Lasów Państwowych miały działania Ministerstwa Środowiska związane z reprezentowaniem interesów polskiego leśnictwa w procesach legislacyjnych i inicjatywach podejmowanych przez organy Unii Europejskiej, takie jak Komisja Europejska, Rada Unii Europejskiej oraz Parlament Europejski. Lasy Państwowe aktywnie uczestniczyły w pracach Grupy Roboczej ds. Środowiska, Grupy Roboczej ds. Leśnictwa, Stałego Komitetu ds. Leśnictwa, grupach eksperckich zajmujących się problematyką środowiskową, w tym Naturą 2000, a także obszarem zmian klimatycznych i energii. Były także aktywne w grupach roboczych przy Stowarzyszeniu EURSTAFOR.

W minionym roku Lasy Państwowe zaangażowane były w organizację Wspólnej Sesji Komitetu ds. Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego Europejskiej Komisji Gospodarczej (COFFI) oraz Europejskiej Komisji Leśnej FAO (EFC) „Las2017”, która odbyła się w Warszawie w dniach 9–13 października 2017 r. Wspólna Sesja w 2017 r. miała szczególne znaczenie ze względu na 70. rocznicę współpracy pomiędzy FAO i EKG w zakresie leśnictwa, co zostało również wykorzy-

stane jako temat przewodni segmentu ministerialnego zorganizowanego na zaproszenie Ministra Środowiska RP. Podczas Sesji w Warszawie przyjęto Warszawski Zintegrowany Plan Prac na lata 2018–2021. W ramach trwającego w tym samym czasie Europejskiego Tygodnia Leśnego odbyły się także *side eventy* (prezentacje i wycieczki terenowe), organizowane przez Lasy Państwowe, promujące tematy priorytetowe związane z leśnictwem.

W minionym roku kontynuowaliśmy promocję projektów rozwojowych LP, w tym projektu Leśnych Gospodarstw Węglowych (LGW). Koncepcja LGW wpisuje się w nurt międzynarodowych dyskusji inspirowanych Porozumieniem Paryskim jako propozycja wdrażania nowych rozwiązań na rzecz promowania roli lasów w łagodzeniu zmian klimatu. Koncepcja Leśnych Gospodarstw Węglowych przedstawiona została m.in. na szczycie klimatycznym ONZ w Bonn (listopad 2017) podczas 23. Konferencji Stron Ramowej Konwencji Klimatycznej Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (COP 23), na spotkaniu Grupy Ekspertckiej ds. Zmian Klimatu w ramach Forest Europe, podczas Expo 2017 w Astanie, a także na międzynarodowej konferencji Chiny – Kraje Europy Centralnej i Wschodniej w zakresie badań nad leśnictwem i edukacją, która odbyła się w październiku 2017 r. w Pekinie.

Ważnym wydarzeniem pod koniec 2017 r. była debata w Parlamencie Europejskim, poświęcona ocenie realizacji Strategii Leśnej UE (Komisja Europejska opublikowała „Nową strategię leśną UE na rzecz lasów i sektora leśno-drzewnego” w 2013 r.). W gronie zaproszonych ekspertów dyskutujących o tym dokumencie znalazł się także dyrektor generalny Lasów Państwowych. Była to odpowiedź na wyzwania, przed jakimi stoją lasy i sektor leśny w Europie. W programie podkreślono, że pokrywające 40% powierzchni UE lasy są kluczowym czynnikiem poprawy jakości życia i tworzenia miejsc pracy, zwłaszcza na obszarach wiejskich, a jednocześnie zapewniają ochronę ekosystemów i korzyści ekologiczne całemu społeczeństwu. Podczas debaty w Parlamencie Europejskim zarówno dyrektor Lasów Państwowych, jak i pozostali eksperci podkreślali, że Strategia Leśna powinna być głównym punktem odniesienia w rozwoju innych polityk UE, gdyż mają one coraz większy wpływ na leśnictwo, umożliwiając skuteczną realizację trwałej i zrównoważonej gospodarki leśnej, a także koordynację z celami innych sektorów.

Lasy Państwowe aktywnie włączyły się także w projekt sieci INTEGRATE+. Jest to inicjatywa Europejskiego Instytutu Leśnego, sformalizowana następnie podpisaniem tzw. Deklaracji Praskiej przez Ministerstwa Rolnictwa Czech i Niemiec. Nadrzędnym celem sieci jest demonstrowanie efektywności działań na rzecz ochrony przyrody, zintegrowanych w ramach wielofunkcyjnej i zrównoważonej gospodarki leśnej. Podczas I spotkania sieci INTEGRATE+ w Bonn Polska zobowiązała się przejąć formalne przewodnictwo w sieci w 2018 r.

Lasy Państwowe aktywnie wspierają także rozwój współpracy bilateralnej w ramach realizacji porozumienia między polskim Ministerstwem Środowiska a rosyjskim Ministerstwem Zasobów Naturalnych i Ekologii. Przedstawiciele polskiego Ministerstwa Środowiska, wspierani przez ekspertów z Lasów Państwowych, Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej oraz Instytutu Badawczego Leśnictwa, spotkali się z przedstawicielami rosyjskiej Federalnej Agencji

PGL Lasy Państwowe 2017 rok

Leśnej, aby rozmawiać o gospodarce leśnej w Polsce i Rosji. Było to już III posiedzenie Polsko-Rosyjskiej Grupy Roboczej ds. Leśnictwa, powołanej w ramach Porozumienia między polskim Ministerstwem Środowiska a rosyjskim Ministerstwem Zasobów Naturalnych i Ekologii w dziedzinie gospodarki leśnej, podpisanego 21 listopada 2013 r. Spotkanie Grupy Roboczej odbyło się tym razem w Rosji (29 listopada – 3 grudnia 2017). Oficjalna część spotkania, które zorganizowano w Moskwie, dotyczyła współpracy na polu naukowo-badawczym, współpracy w ramach walki ze zmianami klimatu, wymiany doświadczeń na temat zasad sprzedaży drewna oraz monitoringu stanu zachowania i zdrowotności lasów. Delegacja polska odwiedziła także Syberyjski Uniwersytet Federalny, gdzie rozmawiano o możliwościach wymiany młodych naukowców. Uniwersytet był także gospodarzem polsko-rosyjskich warsztatów, zorganizowanych we współpracy z Biurem Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej (BULiGL) oraz Federalną Agencją Leśną FSBI „Roslesinforg”. Ponadto w ramach III posiedzenia Polsko-Rosyjskiej Grupy Roboczej ds. Leśnictwa odbyło się spotkanie z przedstawicielami Ministerstwa Leśnictwa i Centrum Ochrony Lasu Kraju Krasnojarskiego.

14. Wybrane wskaźniki i parametry

- 1) W 2017 r. Lasy Państwowe wypracowały zysk (netto) w wysokości 435,1 mln zł, który przede wszystkim zwiększył kapitał zasobów PGL Lasy Państwowe.
- 2) Przeciętny koszt utrzymania pracownika Służby Leśnej w nadleśnictwie za 2017 r. wyniósł 143,2 tys. zł.
- 3) Utrzymanie Służby Leśnej oraz pozostała działalność administracyjna i nadzór nad lasami innych własności w nadleśnictwach kształtowały się na poziomie 39,5% kosztów ogółem tych jednostek.
- 4) Koszty ogólnogospodarcze stanowiły 0,4% kosztów nadleśnictw ogółem i w przeliczeniu na jedno stanowisko robotnicze wyniosły 19,5 tys. zł.
- 5) Przychody nadleśnictw z tytułu sprzedaży drewna stanowiły 93,2% ich przychodów ogółem.
- 6) Przeciętne miesięczne zatrudnienie w Lasach Państwowych w roku 2017 wzrosło o 442 etaty w stosunku do roku 2016, tj. na stanowiskach robotniczych nastąpił spadek o 47 etatów, a na stanowiskach nierobotniczych nastąpił wzrost o 489 etatów.
- 7) Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. w PGL Lasy Państwowe zatrudnionych było 26 521 osób, tj. o 541 osób więcej niż w ostatnim dniu 2016 r.
- 8) Przeciętne miesięczne wynagrodzenie za 2017 r. wyniosło 7 703,6 zł
w tym:
 - a) w Służbie Leśnej nadleśnictw 8 340,5 zł
 - b) na stanowiskach nierobotniczych poza Służbą Leśną ogółem 6 371,6 zł
w tym:
 - nadleśnictw 6 111,5 zł
 - zakładów 7 477,9 zł
 - c) na stanowiskach robotniczych (robotnicy stali) ogółem 5 524,9 zł
w tym:
 - nadleśnictw 5 698,5 zł
 - zakładów 4 631,0 zł

15. Podsumowanie

Istniejące od 94 lat Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, obecnie działające na mocy ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach, to największy w Unii Europejskiej wyspecjalizowany podmiot zarządzający lasami publicznymi. Lasy Państwowe w imieniu Skarbu Państwa gospodarują na powierzchni 7,6 mln ha, co oznacza, że pod ich opieką znajduje się ok. 77% wszystkich lasów w kraju. To ogromna odpowiedzialność w wymiarze przyrodniczym, społecznym, gospodarczym oraz szeroko pojętego bezpieczeństwa ekologicznego Polski i Polaków.

Lasy Państwowe prowadzą trwale zrównoważoną, wielofunkcyjną gospodarkę leśną, która godzi ochronę zasobów przyrodniczych z potrzebą ich rozsądnego użytkowania, z korzyścią dla obywateli i rozwoju kraju. Pod względem tworzonych na ich gruntach form ochrony przyrody oraz realizowanych programów czynnej ochrony różnych gatunków flory i fauny są liderem w sferze pielęgnowania różnorodności biologicznej w polskich lasach. Dzięki pracy leśników struktura gatunkowa drzewostanów zmieniana jest w odpowiedni dla danych siedlisk sposób, średni wiek drzewostanów stale rośnie (tylko od 1999 r. wzrósł z 54 do 63 lat), podobnie jak zasobność lasów i ich powierzchnia. Lasy Państwowe dostarczają na rynek ponad 90% surowca drzewnego zużywanego przez polskich przedsiębiorców i pozostałych obywateli. Drewno jest podstawą funkcjonowania sektorów przemysłu i usług zatrudniających w sumie ok. 350 tys. osób, w tym takich branż, jak meblarska, papiernicza lub stolarki okiennej i drzwiowej, stanowiących siłę napędową polskiego eksportu. Lasy Państwowe umożliwiają też obywatelom korzystanie z ich prawa do powszechnego dostępu do lasów publicznych w sposób bezpieczny i atrakcyjny, przeznaczając duże nakłady na leśną infrastrukturę turystyczną oraz występując z bogatą ofertą edukacyjną, z której korzysta co roku aż 5 mln osób. W taki sposób, łącząc funkcje ekologiczne, społeczne i gospodarcze, leśnicy w praktyce realizują hasło „Dla lasu, dla ludzi”.

W roku 2017 najpoważniejszym wyzwaniem, a zarazem sprawdzianem dla Lasów Państwowych, okazał się huragan, który w nocy z 11 na 12 sierpnia spustoszył lasy w kilkudziesięciu nadleśnictwach na obszarze regionalnych dyrekcji w Toruniu, Gdańsku, Poznaniu i Szczecinku. W wyniku największego w historii Lasów Państwowych tego rodzaju kataklizmu zostało powalonych i połamanych wiele milionów drzew o łącznej miąższości 9,8 mln m³, a lasy zostały uszkodzone na powierzchni blisko 80 tys. ha, z czego niemal połowa nadaje się do całkowitego odnowienia. Do akcji ratunkowej w pierwszych dniach, następnie udrażniania dróg publicznych i oczyszczania terenu pod liniami energetycznymi, a w końcu uprzątnięcia samych lasów i zagospodarowywania drewna, Lasy Państwowe musiały zmobilizować ogromne siły. Już do

końca ubiegłego roku leśnicy zdołali uprzętnąć ok. 20% powierzchni zniszczonych lasów, pozyskując tam ponad 2 mln m³ drewna. Jednocześnie z usuwaniem wiatrołomów i wiatrowałów prowadzono weryfikację i przygotowywano zmiany w niezbędnych dokumentach planistycznych nadleśnictw dotkniętych kataklizmem, remontowano zniszczone drogi, mosty, zapewniano dodatkowe ilości nasion dla szkółek leśnych pod kątem przyszłych odnowień. Cały proces likwidacji skutków huraganu ma się zakończyć do połowy 2019 r., ale proces odnawiania pokłeskowych powierzchni potrwa znacznie dłużej.

Lasy Państwowe mogą same sprostać nawet tak poważnym zadaniom, a to dzięki unikalnej formie organizacyjnej i prawnej, w jakiej funkcjonują. Umożliwia ona przede wszystkim prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej i realizację wielu działań na rzecz szeroko pojętego dobra publicznego, bez korzystania z pieniędzy podatników – na własny rachunek i ryzyko gospodarcze, na zasadzie samofinansowania, a także szybkie i skuteczne reagowanie oparte na własnych rezerwach finansowych w wypadku sytuacji kryzysowych. Rozsądne planowanie kosztów i przychodów oraz efektywna realizacja wszystkich zadań z zakresu gospodarki leśnej pozwalają LP od wielu lat zachowywać stabilność finansową. W roku 2017 wypracowały one wynik finansowy netto na poziomie 441,1 mln zł, a wartość ich aktywów trwałych wzrosła o 268 mln zł. Przy tym Lasy Państwowe w 2017 r. z tytułu podatków i innych obciążeń na rzecz celów publicznych zasiły budżet państwa i budżety samorządów kwotą ponad 2,9 mld zł. Na przykład do samorządów trafiło nie tylko 270 mln zł z tytułu podatku leśnego i innych opłat lokalnych, ale również w sumie 89,9 mln zł, które Lasy Państwowe przeznaczyły z funduszu leśnego i środków finansowych nadleśnictw na budowę, remonty i przebudowy dróg lokalnych wspólnie z samorządami.

Rezultaty te osiągnięto w czasie, gdy Lasy Państwowe wdrażały kilkanaście dużych projektów rozwojowych. Wiele z nich jest wyrazem misyjnej działalności Lasów na rzecz wspierania administracji publicznej i lokalnych społeczności. Wpisują się one również w Strategię na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, a w szerszym wymiarze – w działania na rzecz adaptacji lasów i społeczeństwa do zachodzących zmian klimatycznych. Na przykład projekt „Polskie Domy Drewniane – mieszkaj w zgodzie z Naturą” zakłada opracowanie standardów technicznych, przygotowanie instrumentów wspierających, promocję i wreszcie realizację przedsięwzięć z zakresu budownictwa drewnianego zarówno w odniesieniu do obiektów na potrzeby Lasów Państwowych, jak i mieszkań oraz domów do wynajmu na zasadach rynkowych (jako uzupełnienie rządowego programu Mieszkanie Plus). Inne projekty koncentrują się na poprawie efektywności energetycznej infrastruktury należącej do Lasów Państwowych. W 2017 r. zmodernizowano pod kątem zużycia energii 35 budynków, wybudowano też ponad 40 instalacji OZE, ukończono przygotowania do zamówienia testowej floty samochodów z napędem elektrycznym. Kontynuowany był program Leśnych Gospodarstw Węglowych – tzw. działania dodatkowe w zakresie pochłaniania przez lasy CO₂ prowadzone były w 17 nadleśnictwach, podpisano też kolejnych 8 listów intencyjnych z czołowymi polskimi przedsiębiorstwami zainteresowanymi nabyciem

PGL Lasy Państwowe 2017 rok

pochłoniętych przez lasy Jednostek Dwutlenku Węgla (JDW). Z kolei w dziedzinie ochrony przyrody Lasy Państwowe prowadzą wieloletnie programy czynnej ochrony cietrzewia, głuszcza, rybołowa oraz żubra. W roku 2017 m.in. rozpoczęto budowę ośrodka hodowli cietrzewi w Nadleśnictwie Spychowo, sfinalizowano transporty żubrów do Hiszpanii i Czech, wybudowano zagrodę adaptacyjną i zakończono większość przygotowań do utworzenia nowego stada żubrów w Nadleśnictwie Augustów, wdrożono program stworzenia żubrego banku genów. W wypadku innych działań warto odnotować, że w ubiegłym roku przy siedzibie Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych w Warszawie powstał pierwszy sklep pod marką „Dobre z lasu”, a w RDLP w Olsztynie uruchomiono 9 punktów bezpośredniej sprzedaży dziczyzny – to elementy rozwijającego się programu „Zdrowa żywność z polskich lasów”, który ma popularyzować ekologiczne produkty o pochodzeniu leśnym i promować ich przetwórstwo i sprzedaż w kraju.

Wszystko to nie byłoby możliwe bez kompetentnej i wykształconej załogi, którą według stanu na 31 grudnia 2017 r. tworzyło 26 521 osób, czyli o 541 osób więcej niż rok wcześniej. Kadra składa się niemal wyłącznie z wysoko wykwalifikowanych pracowników na stanowiskach zarządzających; zaledwie 8% załogi to osoby na stanowiskach robotniczych. Leśnicy mają dziś wszechstronną wiedzę z wielu dziedzin: planują, co, gdzie, kiedy, w jakim rozmiarze i za ile powinno zostać w lesie wykonane oraz koordynują i nadzorują realizację zaplanowanych prac, którą zlecają prywatnym zakładom usług leśnych, wybieranym w przetargach. Lasy Państwowe wydają na usługi leśne blisko 3 mld zł rocznie, co stanowi ok. 40% ich kosztów. Dzięki tym środkom prywatny rynek usług leśnych istnieje i rozwija się, dając pracę ok. 50 tys. osób, w przeważającej mierze na terenach wiejskich.

Warszawa, dnia 24 maja 2018 r.

DYREKTOR GENERALNY
LASÓW PAŃSTWOWYCH

dr inż. Andrzej Konieczny